

**LIETUVOS
TEISMAI**Nacionalinė teismų
administracija**NACIONALINĖS TEISMŲ ADMINISTRACIJOS****2023 METŲ VEIKLOS ATASKAITA**2024-02-26

(data)

Vilnius

(parengimo vieta)

VADOVO PRANEŠIMAS**Gerb. Skaitytojau,**

2023-ieji buvo išskirtiniai metai didelės apimties darbais, neeiliniais iššūkiais ir naujomis iniciatyvomis atstovaujant Lietuvos teismų bendruomenės interesams. Vienas iš svarbiausių iššūkių – teismų veiklos efektyvumo didinimas, kuris buvo realizuotas reformuojant apylinkių bei apygardų administracinių teismų grandis. Šiam iššūkiui įveikti Nacionalinė teismų administracija (toliau – NTA) parengė organizacinį apygardos administracinių teismų reorganizavimo veiksmų planą, kūrė apylinkės teismų reformos įgyvendinimo planą, atitinkamų teismų reorganizavimo sąlygų projektus, teismams teikė rekomendacijas dėl reformos įgyvendinimo, organizavo periodinius susitikimus su teismų vadovybe reformos klausimais.

Suvokdama, kad maži teisėjų atlyginimai kelia grėsmę tinkamo teisingumo vykdymo užtikrinimui bei teisėjo profesijos patrauklumui, 2023 m. NTA, atstovaudama Lietuvos teismų bendruomenės interesams, glaudžiai bendradarbiaudama su Teisėjų taryba, tęsė aktyvų darbą Lietuvos Respublikos Seimo komitetų posėdžiuose, rengė dokumentus bei skaičiavimus dėl Teisėjų darbo apmokėjimo įstatymo projekto nuostatų bei įstatymo įgyvendinimo. Šios jungtinės pastangos galiausiai davė laukiamą rezultatą – teisėjų atlyginimai ne tik tapo adekvatūs teisėjų vykdomoms funkcijoms ir atsakomybei, bet ir nuo 2023 m. liepos 1 d. yra susieti su vienodu objektyviu kriterijumi, taikomu apskaičiuojant visų konstitucinės valdžios šakų atstovų atlyginimus. Tikiu, kad taip pat susitelkę galėsime tęsti pradėtus darbus keliant teismo darbuotojų atlyginimus, plečiant teisėjų socialines garantijas, atstovaujant teisėjų interesams svarstant vykdomosios valdžios rengiamas iniciatyvas dėl teisėjų valstybinių pensijų teisinio reguliavimo pokyčių.

Smerkdamą besitęsiantį agresorės rusijos išpuolį prieš laisvos ir demokratinės Lietuvos teisėjus, NTA bendradarbiaudama su kitomis valstybės institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis praeitais metais koordinavo informacijos, praktinės pagalbos suteikimą nedraugiškų užsienio valstybių neteisėtai ir politiškai motyvuotai persekiojamiems teisėjams. Esu tikra, kad koordinuotas informacijos teikimas, praktinė pagalba leido teisėjams nesibaiminti nepagrįsto persekiojimo, žinoti, kad jie nėra palikti vieni šios grėsmės akivaizdoje.

2023 m. NTA taip pat dirbo prie teismų darbo krūvio valdymo ir optimizavimo, sukūrė teismų darbo krūvio vertinimo koncepciją, parengė interaktyvią skaičiuoklę, skirtą padėti teismų administratoriams lengviau apskaičiuoti darbo krūvio rodiklius. Neabejoju, kad šie veiksmai padės užtikrinti tolygų darbo apimčių paskirstymą tarp teismų ir teisėjų, kartu ir teismo personalo, pagerins mikroklimatą teismuose.

Praėjusiais metais NTA ir toliau atkakliai tęsė informacinių technologijų pritaikymą kasdieniniame darbe – baigė vykdyti pagrindinę modernizuotos Lietuvos teismų informacinės sistemos (LITEKO2) kūrimo sutartį, tęsė sistemos paleidimo pasiruošimo darbus, atliko sistemos testavimus. 2024 m. planuojame užbaigti likusius darbus ir leisti teismams pradėti darbą su LITEKO2.

Galiausiai, teismų atvirumas yra vienas svarbiausių demokratinės valstybės bruožų ir pasitikėjimo teismais pagrindas. Todėl 2023 m. dar labiau atvėrėme teismus visuomenei, suteikdami prieigą prie svarbiausios informacijos apie teismų veiklą per interaktyvų įrankį „ATVIRI TEISMAI“. Šią informaciją nuolat atnaujinsime ateityje, stengsimės, kad ji paprasta ir suprantama forma pasiektų kuo platesnį asmenų ratą.

Kokius darbus dar nuveikėme, kokiais rezultatais galime pasidžiaugti ir kokius planus tikimės įgyvendinti ateityje, kviečiu sužinoti detaliau Nacionalinės teismų administracijos 2023 m. veiklos apžvalgoje, o apie strateginių ir veiklos tikslų bei programų įgyvendinimą – šioje Nacionalinės teismų administracijos 2023 m. veiklos ataskaitoje.

Nacionalinės teismų administracijos direktorė

Natalija Kaminskienė

I SKYRIUS STRATEGINIŲ IR VEIKLOS TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

NTA prisideda prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 patvirtintame 2021–2030 metų Nacionaliniame pažangos plane (toliau – NPP) nustatyto strateginio tikslo Nr. 8 „Didinti teisinės sistemos ir viešojo valdymo veiksmingumą“, 8.1 uždavinio „Didinti teisingumo sistemos efektyvumą ir veiksmingumą“ pasiekimo. NTA, kaip dalyvaujanti institucija, prisideda prie NPP nustatyto 8.1 uždavinio poveikio rodiklių reikšmių pasiekimo. Taip pat NTA, kaip pažangos priemonių koordinatorius, yra atsakinga už dviejų pažangos priemonių įgyvendinimą Teisingumo ministerijos valdomoje 2021–2030 metų Teisingumo sistemos plėtros programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. spalio 20 d. nutarimu Nr. 861. NTA pažangos priemones planuoja pradėti įgyvendinti nuo 2025 m.

NTA, vykdydama savo tęstinės veiklos priemones, įgyvendina veiklos tikslus ir vertina jų pasiekimą.

NTA 2023 m. veiklos tikslai:

- 1) kokybiškai aptarnauti teismus ir teismų savivaldos institucijas;
- 2) plėtoti informacinių technologijų panaudojimą teismuose ir gerinti teismų darbo sąlygas bei aptarnavimo kokybę įgyvendinant projektus.

1 lentelė. Strateginio tikslo ir (arba) veiklos tikslo poveikio rodikliai

Poveikio rodiklis (matavimo vienetai)	Pradinė poveikio rodiklio reikšmė (metai)	Faktinės poveikio rodiklio reikšmės			Siektina poveikio rodiklio reikšmė (2023 metai)	Nacionaliniame pažangos plane nustatytos siektinos poveikio rodiklio reikšmės	
		2021 metai	2022 metai	2023 metai		2025 m.	2030 m.
1	2	3	4	5	6	7	8
Strateginis tikslas „Didinti teisinės sistemos ir viešojo valdymo veiksmingumą“							
8.1.1. Gyventojų, kurie pasitiki teismais, dalis (procentai)	39 (2020)	47	47	46	43	45	50
8.1.3. Didžiausias apylinkių teismų darbo krūvio nuokrypis nuo apylinkės teismų darbo krūvio vidurkio (procentai)	30,8 (2020)	28,4	13	18	27	26	20
8.1.4. Per 12 mėnesių nuo teismo nagrinėjimo pradžios įsiteisėjusių teismo sprendimų dėl sunkių ir labai sunkių nusikaltimų dalis (procentai)	81 (2020)	81	84	79	81	87	90
Veiklos tikslas „Kokybiškai aptarnauti teismus ir teismų savivaldos institucijas“							
Teismams teikiamų paslaugų ir aptarnavimo kokybė (Balas)	4,3 (2020)	4,34	4,25	4,2	4,3	Netaikoma	Netaikoma
Teismų dalis, kurie teikiamas paslaugas ir aptarnavimą įvertino kaip kokybiškus (procentai)	82,2 (2020)	85,95	81,1	79,24	84	Netaikoma	Netaikoma

Poveikio rodiklis (matavimo vienetai)	Pradinė poveikio rodiklio reikšmė (metai)	Faktinės poveikio rodiklio reikšmės			Siekta poveikio rodiklio reikšmė (2023 metai)	Nacionaliniame pažangos plane nustatytos siektinos poveikio rodiklio reikšmės	
		2021 metai	2022 metai	2023 metai		2025 m.	2030 m.
1	2	3	4	5	6	7	8
Teismų savivaldos institucijoms ir komisijoms teikiamų paslaugų ir aptarnavimo kokybė (Balas)	4,67 (2020)	4,65	4,65	4,83	4,6	Netaikoma	Netaikoma
Teismų savivaldos institucijų ir komisijų atstovų/ narių dalis, kurie teikiamas paslaugas ir aptarnavimą įvertino kaip kokybiškus (procentai)	98 (2020)	100	98,67	100	98	Netaikoma	Netaikoma
Veiklos tikslas „Plėtoti informacinių technologijų panaudojimą teismuose ir gerinti teismų darbo sąlygas bei aptarnavimo kokybę įgyvendinant projektus“							
Su Administracijos valdomų teismų informacinių sistemų administravimu susijusių teismų informacinių technologijų administratoriams teikiamų paslaugų kokybė (Balas)	4,1 (2020)	4,3	4,07	3,97	4,3	Netaikoma	Netaikoma
Teismų informacinių technologijų administratorių, kurie Administracijos vykdomą teismų informacinių sistemų administravimą įvertino kaip kokybišką paslaugą, dalis (procentai)	86 (2020)	84	98,79	92	84	Netaikoma	Netaikoma

Duomenų šaltinis: NTA duomenys (LITEKO duomenys, apklausų anketos), Vidaus reikalų ministerijos atliekamas gyventojų nuomonės apie viešąjį saugumą tyrimas.

Veiklos tikslo „Kokybiškai aptarnauti teismus ir teismų savivaldos institucijas“ poveikio rodiklio pasiekimas vertinamas remiantis teismų, teismų savivaldos institucijų ir komisijų atstovų / narių kasmetėmis apklausų anketomis, kuriose NTA teikiamos paslaugos ir aptarnavimas vertinami pagal 1–5 balų skalę bei įvertinama procentinė dalis apklaustųjų, kurie teikiamas paslaugas įvertina kaip kokybiškas. Teismams teikiamų paslaugų ir aptarnavimo kokybės faktinis balas bei teismų dalis, kurie paslaugas vertina kaip kokybiškas, pastaruosius metus mažėja, 2023 m. nesiekia planuotos reikšmės (1 lentelė). Šį mažėjimą iš esmės įtakoja, kad teismai nėra patenkinti NTA teikiamų atsakymų operatyvumu bei darbuotojų pasiekiamumu, LITEKO trikdžių šalinimu, IT specialistų pasiekiamumu telefonu. Vertinant teismų savivaldos institucijoms ir komisijoms teikiamų paslaugų ir aptarnavimo kokybės faktinį balą bei atstovų / narių dalį, kurie teikiamas paslaugas įvertino kaip kokybiškas, galima teigti, kad NTA paslaugos gerėja, o įvertinimas yra itin aukštas.

Veiklos tikslo „Plėtoti informacinių technologijų panaudojimą teismuose ir gerinti teismų darbo sąlygas bei aptarnavimo kokybę įgyvendinant projektus“ poveikio rodiklio pasiekimas vertinamas remiantis teismų informacinių technologijų (toliau – IT) administratorių kasmetėmis apklausų anketomis, kuriose NTA teikiamos paslaugos ir aptarnavimas vertinami pagal 1–5 balų skalę bei įvertinama procentinė dalis apklaustųjų, kurie NTA vykdomą teismų

informacinių sistemų administravimą įvertino kaip kokybišką. Su NTA valdomų teismų informacinių sistemų administravimu susijusių teismų IT administratoriams teikiamų paslaugų kokybės faktinis balas pastaruosius metus mažėja, 2023 m. nepasiekė planuotos reikšmės (1 lentelė). Šį mažėjimą iš esmės įtakojo, kad teismų IT administratoriai nėra patenkinti atsakymų į užklausas operatyvumu bei IT specialistų pasiekiamumu. Nors bendras paslaugų kokybės balas mažėja, tačiau NTA vykdomas teismų informacinių sistemų administravimas 2023 m. įvertinamas labai gerai, 92 proc. teismų IT administratorių vertina informacinių sistemų administravimą kaip kokybišką paslaugą, NTA darbuotojų kompetencija įvertinta geriausiai – 4,32 balo.

Apibendrinant galima teigti, kad abiejų veiklos tikslų įgyvendinimo poveikio rodiklius įtakoja NTA darbuotojams tenkantis didelis darbo krūvis, ypač IT specialistams, o tai lemia, kad į teismų užklausas nėra pateikiamas operatyvus atsakymas, prastėja darbuotojų pasiekiamumas. Siekiant gerinti paslaugų kokybę, NTA planuoja peržiūrėti darbo procesus, kad atsakymai teismams būtų pateikiami operatyviau. Taip pat šia problemą galima būtų spręsti įdarbinant papildomus darbuotojus, tačiau dėl nepakankamo darbo užmokesčio fondo, NTA neturi galimybės taikyti šios priemonės.

II SKYRIUS

PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMAS

Veiklos tikslams įgyvendinti 2023 m. NTA vykdė 5 tęstinės veiklos priemonėms skirtas funkcijų vykdymo programas, finansuojamas valstybės biudžeto lėšomis ir pajamų įmokomis, ir 1 terminuotą tęstinės veiklos priemonių funkcijų vykdymo programą, skirtą 2014–2021 metų EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų finansuojamos programos „Teisingumas ir vidaus reikalai“ projektams vykdyti.

2 lentelė. Valstybės veiklos srityse įgyvendinamos programos, pažangos ir tęstinės veiklos uždaviniai, jų asignavimai ir kitos lėšos bei poveikio rodikliai

Valstybės veiklos sritys, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio kodas	Valstybės veiklos sritys, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio pavadinimas	Asignavimai ir kitos lėšos (tūkst. Eur)				Poveikio rodiklių reikšmės						
		Planas (įskaitant patikslinimus)	Vykdymas	Plano įvykdymo proc.	Vykdymas nuo pažangos uždavinio įgyvendinimo pradžios	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė		Siektina poveikio rodiklio reikšmė	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė	Poveikio rodiklio pasiekimo proc.	Siektina poveikio rodiklio reikšmė	
						2021 metais	2022 metais				2023 metais	2023 metais
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
13	VALSTYBĖS VEIKLOS SRITIS: TEISINGUMAS				–							
13-001	Funkcijų vykdymo programa „Teismų savivaldos aptarnavimas ir veiklos užtikrinimas“	2735	2734,9	100	–							
13-001-01-01	Tęstinės veiklos uždavinys: Užtikrinti kokybišką ir efektyvią Administracijos veiklą įgyvendinant teisės aktais Administracijai priskirtas funkcijas bei kitus teismų savivaldos institucijų pavedimus	2735	2734,9	100	–							
E-13-001-11-01-01	Poveikio rodiklis: Teismų dalis, kurie teikiamas paslaugas ir aptarnavimą įvertino kaip kokybiškus (procentai)					85,95	81,1	84	79,24	94,3		
E-13-001-11-01-02	Poveikio rodiklis: Teismų savivaldos institucijų ir komisijų atstovų/narių dalis, kurie teikiamas paslaugas ir aptarnavimą įvertino kaip kokybiškus (procentai)					100	98,67	98	100	102		
R-13-001-11-01-03	Rezultato rodiklis: Teisėjų tarybos posėdyje Administracijai suformuotų pavedimų įvykdymas laiku (procentai)					98,5	98,52	95	98,68	104,1		

Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio kodas	Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio pavadinimas	Asignavimai ir kitos lėšos (tūkst. Eur)				Poveikio rodiklių reikšmės						
		Planas (įskaitant patikslinimus)	Vykdy-mas	Plano įvykdymo proc.	Vykdy-mas nuo pažangos uždavinio įgyvendinimo pradžios	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė		Siektina poveikio rodiklio reikšmė	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė	Poveikio rodiklio pasiekimo proc.	Siektina poveikio rodiklio reikšmė	
						2021 metais	2022 metais	2023 metais	2023 metais	2023 metais	2025 m.	2030 m.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
13-002	Funkcijų vykdymo programa „Teismų centralizuotas aprūpinimas“	3496	3496	100	-							
13-002-11-01	Tęstinės veiklos uždavinys: Aprūpinti teismus centralizuotai perkamomis prekėmis, paslaugomis ir turtu, valdyti centralizuotą teismų rezervą	1980,7	1980,7	100	-							
R-13-002-11-01-01	Rezultato rodiklis: Programos priemonės įvykdymas pagal su Teisėjų taryba suderintą programos sąmatą (procentai)					-	99,8	95	100,4	105,7		
13-002-11-02	Tęstinės veiklos uždavinys: Organizuoti priemones, susijusias su teismų savivaldos tarptautiniu bendradarbiavimu ir teismų sistemos komunikacija	170,3	170,3	100	-							
R-13-002-11-02-01	Rezultato rodiklis: Programos priemonės įvykdymas pagal su Teisėjų taryba suderintą programos sąmatą (procentai)					-	98,2	95	96,5	101,6		
13-002-11-03	Tęstinės veiklos uždavinys: Organizuoti teismų pastatų ir patalpų bei inžinerinių sistemų remonto darbus	970	970	100	-							

Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio kodas	Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio pavadinimas	Asignavimai ir kitos lėšos (tūkst. Eur)				Poveikio rodiklių reikšmės						
		Planas (įskaitant patikslinimus)	Vykdymas	Plano įvykdymo proc.	Vykdymas nuo pažangos uždavinio įgyvendinimo pradžios	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė		Siektina poveikio rodiklio reikšmė	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė	Poveikio rodiklio pasiekimo proc.	Siektina poveikio rodiklio reikšmė	
						2021 metais	2022 metais	2023 metais	2023 metais	2023 metais	2025 m.	2030 m.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
R-13-002-11-03-01	Rezultato rodiklis: Programos priemonės įvykdymas pagal su Teisėjų taryba suderintą programos sąmatą (procentai)					-	100,5	95	99,1	104,3		
13-002-11-04	Tęstinės veiklos uždavinys: Centralizuotai apmokėti už teismų skirtas teismo psichiatrijos ir psichologijos ekspertizes civilinio proceso ypatingosios teisenos bylose	375	375	100	-							
R-13-002-11-04-01	Rezultato rodiklis: Programos priemonės įvykdymas pagal su Teisėjų taryba suderintą programos sąmatą (procentai)					-	100	95	101,9	107,3		
13-003	Funkcijų vykdymo programa „Teisėjų ir teismų personalo kvalifikacijos kėlimas“	528,4	520,2	98,4	-							
13-003-11-01	Tęstinės veiklos uždavinys: Įvertinus poreikius ir programos galimybes, organizuoti teisėjų ir teismų personalo kvalifikacijos kėlimą	265	263,9	99,6	-							
R-13-003-11-01-01	Rezultato rodiklis: Mokymų pagal Teisėjų tarybos patvirtintas teisėjų mokymo programas dalyvių, teigiamai vertinančių Administracijos veiklą					99,6	97,4	95	97	102,1		

Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio kodas	Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio pavadinimas	Asignavimai ir kitos lėšos (tūkst. Eur)				Poveikio rodiklių reikšmės						
		Planas (įskaitant patikslinimus)	Vykdymas	Plano įvykdymo proc.	Vykdymas nuo pažangos uždavinio įgyvendinimo pradžios	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė		Siektina poveikio rodiklio reikšmė	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė	Poveikio rodiklio pasiekimo proc.	Siektina poveikio rodiklio reikšmė	
						2021 metais	2022 metais	2023 metais	2023 metais	2023 metais	2025 m.	2030 m.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	organizuojant kvalifikacijos kėlimą pagal teisėjų mokymo programas, dalis (procentai)											
13-003-11-01	Tęstinės veiklos uždavinys: Sudaryti tinkamas sąlygas kokybiškam mokymų vykdymui Mokymo centre	263,4	256,3	97,3	-							
R-13-003-11-02-01	Rezultato rodiklis: Šios programos lėšomis finansuojamų mokymų dalyvių, teigiamai vertinančių Mokymo centro veiklą vykdant mokymus, dalis (procentai)					98	97,1	98	97	99		
13-004	Funkcijų vykdymo programa „Teismų informacinių sistemų aptarnavimas ir plėtra“	2060	1620,6	78,7	-							
13-004-12-01	Tęstinės veiklos uždavinys: Administruoti teismų informacines sistemas, užtikrinti nepertraukiamą ir saugų teismų kompiuterinio tinklo bei teismų informacinių sistemų veikimą	1612	1612	100	-							
E-13-004-12-01-01	Poveikio rodiklis: Teismų informacinių technologijų administratorių, kurie Administracijos vykdomą teismų					84	98,79	84	92	110		

Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio kodas	Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio pavadinimas	Asignavimai ir kitos lėšos (tūkst. Eur)				Poveikio rodiklių reikšmės						
		Planas (įskaitant patikslinimus)	Vykdymas	Plano įvykdymo proc.	Vykdymas nuo pažangos uždavinio įgyvendinimo pradžios	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė		Siektina poveikio rodiklio reikšmė	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė	Poveikio rodiklio pasiekimo proc.	Siektina poveikio rodiklio reikšmė	
						2021 metais	2022 metais	2023 metais	2023 metais	2023 metais	2025 m.	2030 m.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	informacinių sistemų administravimą įvertino kaip kokybišką paslaugą, dalis (procentai)											
13-004-12-02	Tęstinės veiklos uždavinys: Kurti ir tobulinti teismų informacines sistemas	448	8,6	1,9	-							
R-13-004-12-02-01	Rezultato rodiklis: Lietuvos teismų informacinės sistemos LITEKO prieinamumas (procentai)					100	100	99	99	100		
13-005	Funkcijų vykdymo programa „Teisėjų valstybinės pensijos“	4496	4484,1	99,7	-							
13-005-11-01	Tęstinės veiklos uždavinys: Organizuoti teisėjų valstybinių pensijų skyrimą buvusiems teisėjams, teisingai jas apskaičiuoti ir laiku išmokėti	4496	4484,1	99,7	-							
R-13-005-11-01-01	Rezultato rodiklis: Užtikrintas teisėjų valstybinių pensijų išmokėjimas buvusiems teisėjams laiku (procentai)					100	100	100	100	100		
13-006	Funkcijų vykdymo programa „Tarpautinių projektų įgyvendinimas“	2725	1711,1	62,8	-							
13-006-12-01	Tęstinės veiklos uždavinys:	2725	1711,1	62,8	-							

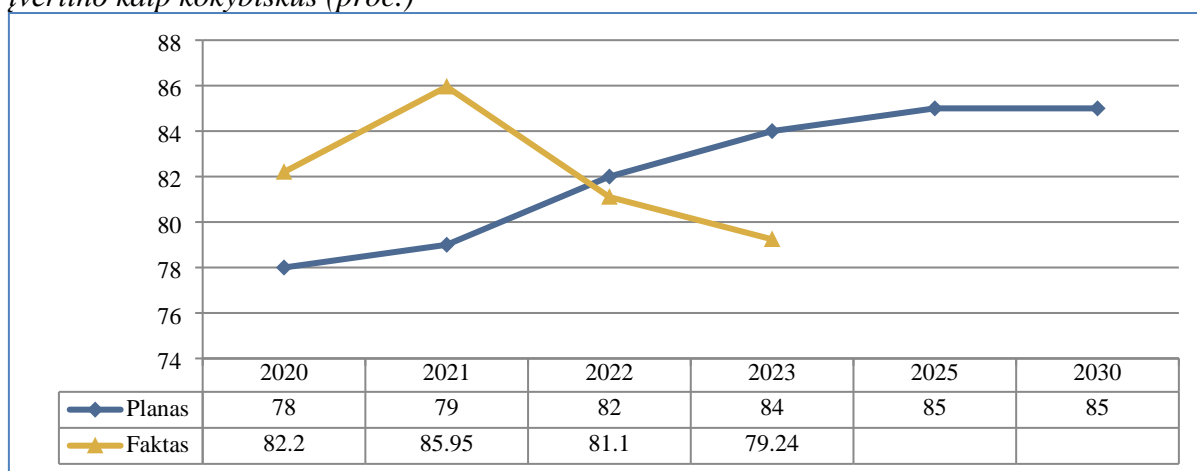
Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio kodas	Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio pavadinimas	Asignavimai ir kitos lėšos (tūkst. Eur)				Poveikio rodiklių reikšmės						
		Planas (įskaitant patikslinimus)	Vykdymas	Plano įvykdymo proc.	Vykdymas nuo pažangos uždavinio įgyvendinimo pradžios	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė		Siektina poveikio rodiklio reikšmė	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė	Poveikio rodiklio pasiekimo proc.	Siektina poveikio rodiklio reikšmė	
						2021 metais	2022 metais	2023 metais	2023 metais	2023 metais	2025 m.	2030 m.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	Užtikrinti projekto „Kokybės, paslaugų ir infrastruktūros tobulinimas Lietuvos teismuose“ veiklų įvykdymą laiku											
R-13-006-12-01-01	Rezultato rodiklis: Projektui įgyvendinti skirtų lėšų panaudojimas (procentai)					13	22	40	41,15	103		
13-007	Funkcijų vykdymo programa „Teismų sistemos veiksmingumo užtikrinimas“	-	-	-	-							
13-007-08-01	Pažangos uždavinys: Didinti teisingumo sistemos efektyvumą ir veiksmingumą	-	-	-	-							
E-13-007-08-01-01	Poveikio rodiklis: Gyventojų, kurie pasitiki teismais, dalis (procentai)					47	47	43	46	107	45	50
E-13-007-08-01-03	Poveikio rodiklis: Didžiausias apylinkių teismų darbo krūvio nuokrypis nuo apylinkės teismų darbo krūvio vidurkio (procentai)					28,4	13	27	18	150	26	20
E-13-007-08-01-04	Poveikio rodiklis: Per 12 mėnesių nuo teismo nagrinėjimo pradžios įsiteisėjusių teismo sprendimų dėl sunkių ir labai sunkių nusikaltimų dalis (procentai)					81	84	81	79	97	87	90

Valstybės veiklos sritys, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio kodas	Valstybės veiklos sritys, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio pavadinimas	Asignavimai ir kitos lėšos (tūkst. Eur)				Poveikio rodiklių reikšmės						
		Planas (įskaitant patikslinimus)	Vykdy- mas	Plano įvykdymo proc.	Vykdy- mas nuo pažangos uždavinio įgyvendinimo pradžios	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė		Siektina poveikio rodiklio reikšmė	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė	Poveikio rodiklio pasiekimo proc.	Siektina poveikio rodiklio reikšmė	
						2021 metais	2022 metais	2023 metais	2023 metais	2023 metais	2025 m.	2030 m.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas, iš viso		16040,4	14566,9	90,8	-							
iš jo:												
1.1. valstybės biudžeto lėšos		13282	12829,4	96,6								
1.2. bendrojo finansavimo lėšos		410	256,7	62,6								
1.3. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos		2315	1454,4	62,8								
1.4. pajamų įmokos ir kitos pajamos		33,4	26,4	79								
2. Kiti šaltiniai, išskyrus valstybės valdomų įmonių lėšas ir valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų lėšas (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos, nurodant atskirus šaltinius)												
3. Valstybės valdomų įmonių lėšos												
4. Valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų lėšos												
Iš viso 13-001; 13-002; 13-003; 13-004; 13-005; 13-006; 13-007 programoms (1 +2 + 3+ 4)		16040,4	14566,9	90,8	-							
Iš viso 13 valstybės veiklos sričiai (1 +2 + 3+ 4)		16040,4	14566,9	90,8	-							

Įgyvendinti programos „Teismų savivaldos aptarnavimas ir veiklos užtikrinimas“ uždavinį „Užtikrinti kokybišką ir efektyvią Administracijos veiklą įgyvendinant teisės aktais Administracijai priskirtas funkcijas bei kitus teismų savivaldos institucijų pavedimus“ 2023 m. buvo panaudoti visi skirti asignavimai, o uždavinio pasiekimas vertintas 3 poveikio ir rezultato rodikliais.

Vertinant NTA teikiamų paslaugų kokybę teismams, pastebėtina, kad 2023 m. faktinė reikšmė pasiekė 93,4 proc. planuotinos reikšmės ir sudarė 79,24 proc. (1 pav.). Tokį reikšmės pasiekimą lėmė, kad 2023 m. teismai prasčiausiai įvertino NTA pateikiamo atsakymo operatyvumą, telefonu – 72,5 proc., el. paštu – 74,5 proc. Geriausiai buvo įvertinta NTA darbuotojų aptarnavimo kultūra, el. paštu siekė 86,3 proc.

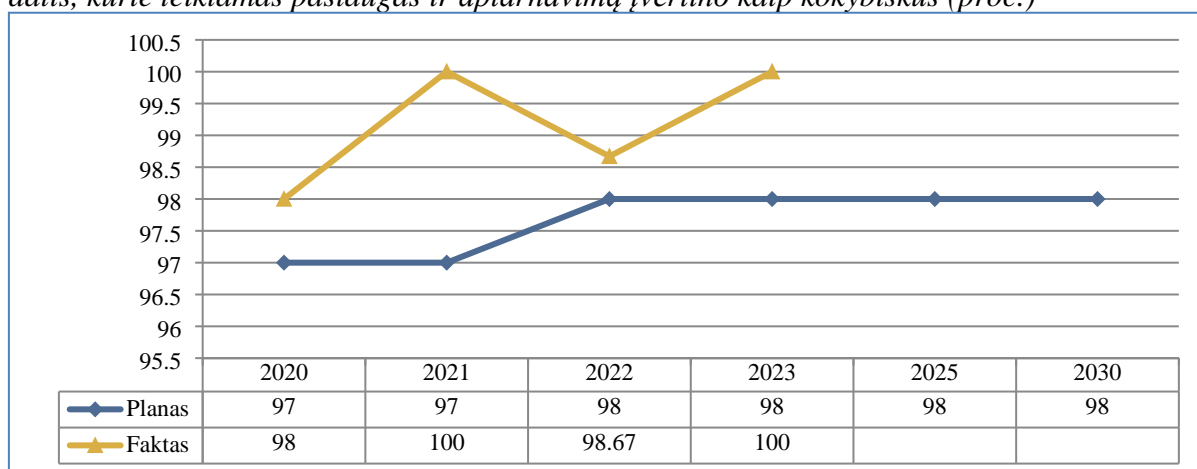
1 paveikslas. Poveikio rodiklis „Teismų dalis, kurie teikiamas paslaugas ir aptarnavimą įvertino kaip kokybiškus (proc.)“

Duomenų šaltinis: *Teismų apklausos anketos*

Vertinant NTA teikiamų paslaugų kokybę teismų savivaldos institucijoms ir komisijų atstovams, pažymėtina, kad jis yra itin aukštas, paskutinių ketverių metų vidurkis siekia net 99 proc., o 2023 m. – 100 proc. (2 pav.).

2 paveikslas. Poveikio rodiklis „Teismų savivaldos institucijų ir komisijų atstovų / narių dalis, kurie teikiamas paslaugas ir aptarnavimą įvertino kaip kokybiškus (proc.)“

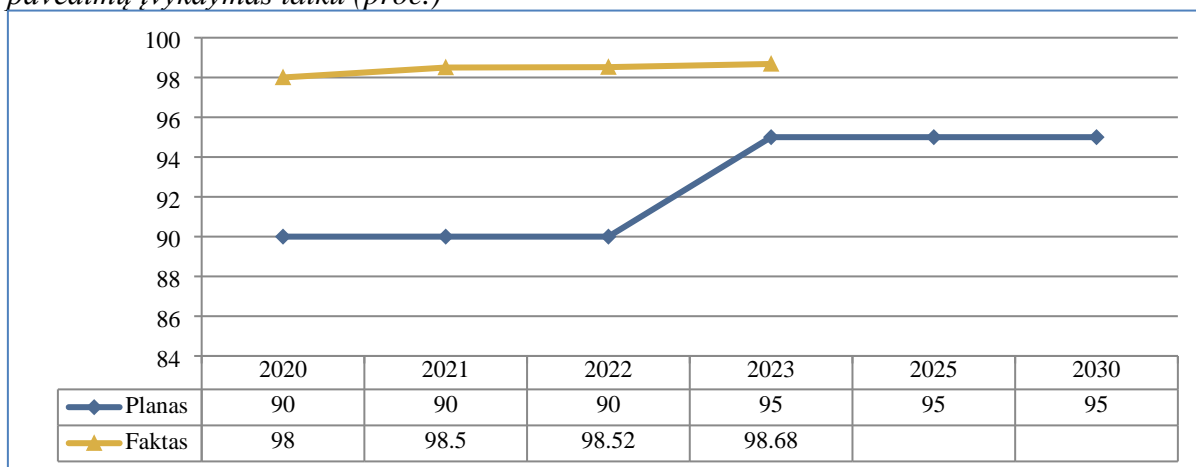

Duomenų šaltinis: *Teismų savivaldos institucijų ir komisijų atstovų / narių apklausos anketos*

Vertinant NTA veiklos efektyvumą įgyvendinant Teisėjų tarybos pavedimus, galima teigti, kad NTA darbuotojai dirba efektyviai ir laiku įgyvendina pavestas užduotis, nes

paskutinių metų vidutinis Teisėjų tarybos posėdyje NTA suformuotų pavedimų įvykdymas laiku siekia 98,4 proc., o 2023 m. – 98,7 proc. (3 pav.)

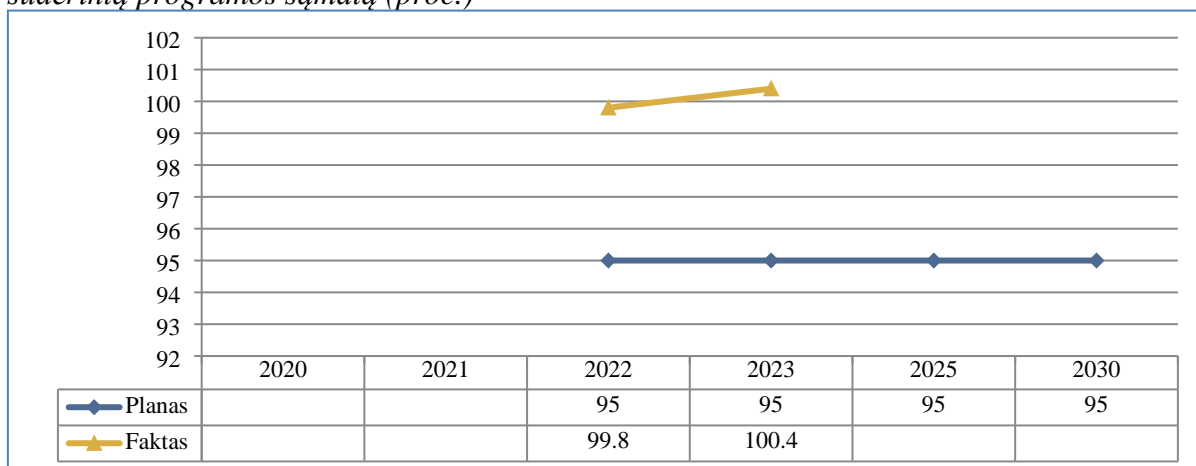
3 paveikslas. Rezultato rodiklis „Teisėjų tarybos posėdyje Administracijai suformuotų pavedimų įvykdymas laiku (proc.)“

Duomenų šaltinis: NTA duomenys

Įgyvendinant programos „Teismų centralizuotas aprūpinimas“ 4 uždavinius 2023 m. buvo panaudoti visi skirti asignavimai programai pagal visas priemones, o uždavinių pasiekimas vertintas rezultato rodikliais kiekvienam uždaviniui. Pažymėtina, kad visi programos uždaviniai įgyvendinti efektyviai, pasiekti planuoti rodikliai, t. y. iš esmės įgyvendintos visos veiklos pagal su Teisėjų taryba suderintą sąmatą. Kadangi programa skirta teismų centralizuotam aprūpinimui, tai sėkmingas jos įgyvendinimas prisideda prie NTA veiklos tikslo pasiekimo – kokybiškai aptarnauti teismus ir teismų savivaldos institucijas.

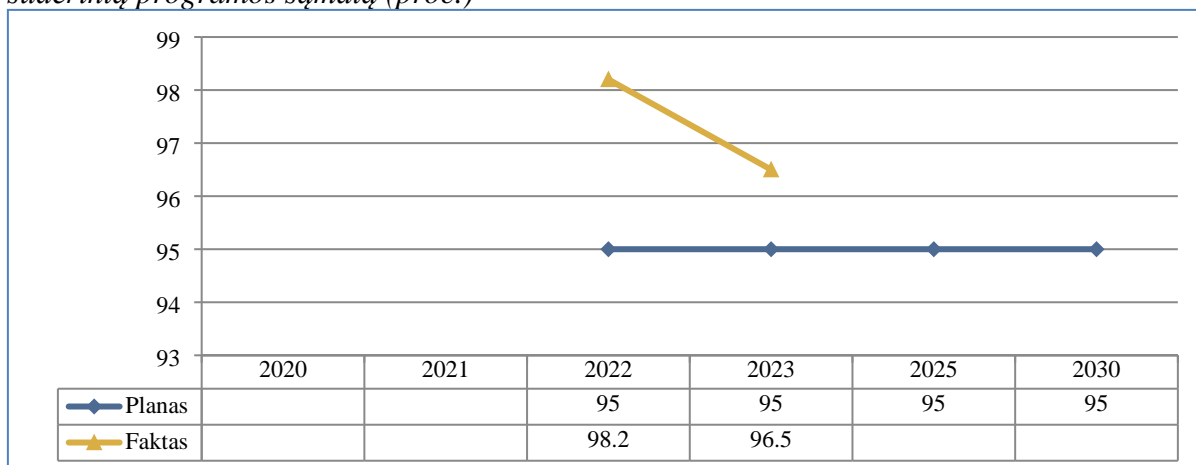
4 paveikslas. Rezultato rodiklis „Programos priemonės įvykdymas pagal su Teisėjų taryba suderintą programos sąmatą (proc.)“

Duomenų šaltinis: NTA duomenys

2023 m. uždavinio „Aprūpinti teismus centralizuotai perkamomis prekėmis, paslaugomis ir turtu, valdyti centralizuotą teismų rezervą“ įgyvendinimui stebėti numatyta faktinė rodiklio reikšmė siekė 100,4 proc. (4 pav.), nes atsiradus sutaupymams kitose programos sąmatos priemonėse bei siekiant efektyviai panaudoti asignavimus programai, buvo išleista daugiau nei planuota kompiuteriams ir teisėjų mantijoms įsigyti.

5 paveikslas. Rezultato rodiklis „Programos priemonės įvykdymas pagal su Teisėjų taryba suderintą programos sąmatą (proc.)“

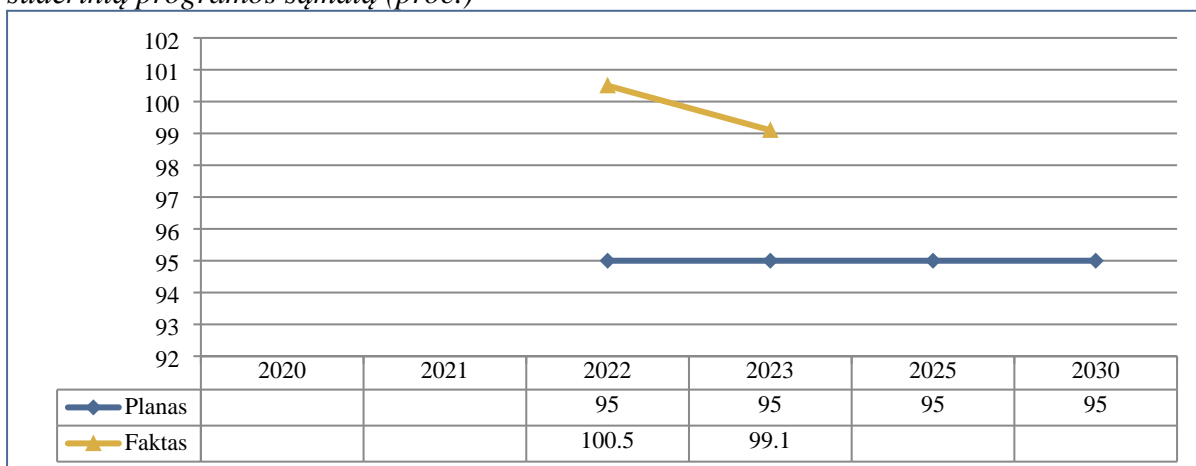

Duomenų šaltinis: NTA duomenys

2023 m. uždavinio „Organizuoti priemones, susijusias su teismų savivaldos tarptautiniu bendradarbiavimu ir teismų sistemos komunikacija“ įgyvendinimui stebėti numatyta faktinė rodiklio reikšmė pasiekė planinę ir siekė 96,5 proc. (5 pav.). Pažymėtina, kad priemonėje buvo panaudota mažiau lėšų tarptautinio bendradarbiavimo organizuojamoms veikloms nei planuota pagal su Teisėjų taryba suderintą programos sąmatą.

2023 m. uždavinio „Organizuoti teismų pastatų ir patalpų bei inžinerinių sistemų remonto darbus“ įgyvendinimui stebėti numatyta faktinė rodiklio reikšmė pasiekė planinę ir siekė 99,1 proc. (6 pav.). Pažymėtina, kad priemonėje NTA buvo numačiusi įvykdyti keletą didesnių remontų, kurie nebuvo įvykdyti/ baigti, tačiau darbus numatoma tęsti 2024 m.

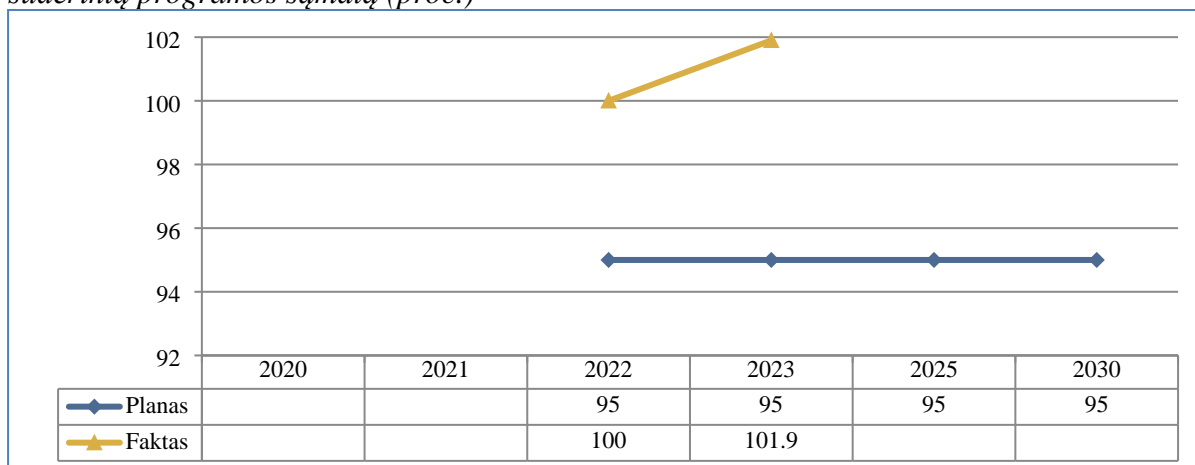
6 paveikslas. Rezultato rodiklis „Programos priemonės įvykdymas pagal su Teisėjų taryba suderintą programos sąmatą (proc.)“

Duomenų šaltinis: NTA duomenys

2023 m. uždavinio „Centralizuotai apmokėti už teismų skirtas teismo psichiatrijos ir psichologijos ekspertizes civilinio proceso ypatingosios teisenos bylose“ įgyvendinimui stebėti numatyta faktinė rodiklio reikšmė pasiekė planinę ir siekė 101,9 proc. (6 pav.). Pažymėtina, kad priemonės vykdymas buvo didesnis nei planuota pagal sąmatą, nes atsiradus sutaupymams kitose programos priemonėse ir siekiant efektyviai panaudoti asignavimus programai, buvo apmokėta daugiau sąskaitų.

7 paveikslas. Rezultato rodiklis „Programos priemonės įvykdymas pagal su Teisėjų taryba suderintą programos sąmatą (proc.)“

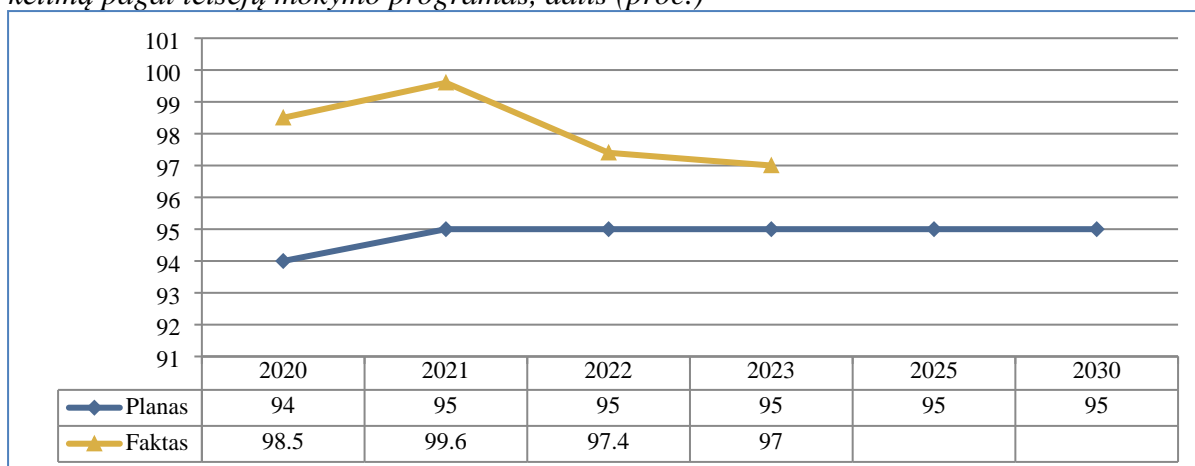

Duomenų šaltinis: NTA duomenys

Programa „Teisėjų ir teismų personalo kvalifikacijos kėlimas“ įgyvendinama vykdant 2 uždavinius. Kadangi NTA yra nustatyta teisėjų ir teismų darbuotojų centralizuoto mokymo ir kvalifikacijos kėlimo organizavimo funkcija, tai kokybiškas šios programos uždavinių įgyvendinimas prisideda prie NTA veiklos tikslo – kokybiškai aptarnauti teismus ir teismų savivaldos institucijas – įgyvendinimo.

2023 m. uždavinio „Įvertinus poreikius ir programos galimybes, organizuoti teisėjų ir teismų personalo kvalifikacijos kėlimą“ įgyvendinimui buvo panaudota 99,6 proc. skirtų asignavimų ir pasiektas numatytas rezultato rodiklis (8 pav.). Remiantis mokymų dalyvių apklausų anketomis, galima teigti, kad NTA kokybiškai organizuoja kvalifikacijos kėlimą, paskutinių metų vidurkis siekia net 98 proc. ir kasmet pasiekama planinė rodiklio reikšmė.

8 paveikslas. Rezultato rodiklis „Mokymų pagal Teisėjų tarybos patvirtintas teisėjų mokymo programas dalyvių, teigiamai vertinančių Administracijos veiklą organizuojant kvalifikacijos kėlimą pagal teisėjų mokymo programas, dalis (proc.)“

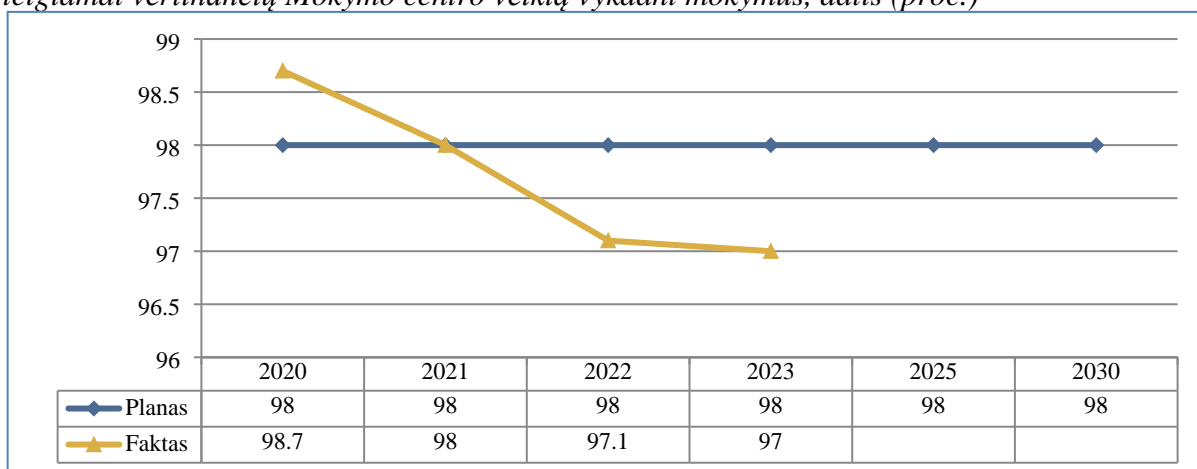

Duomenų šaltinis: Mokymų dalyvių apklausų anketos

2023 m. uždavinio „Sudaryti tinkamas sąlygas kokybiškam mokymų vykdymui Mokymo centre“ įgyvendinimui buvo panaudota 97,3 proc. skirtų asignavimų ir 99 proc. pasiektas numatytas rezultato rodiklis (9 pav.). Pažymėtina, kad NTA Mokymo centras 2023 m. 100 proc. panaudojo valstybės biudžeto lėšas, o pajamų įmokų panaudojimas siekė 79 proc., nes dėl pasikeitusio remonto darbų poreikio (metų pabaigoje pasikeitė reikalingų remontų pobūdis) nebuvo vykdomi visi planuoti kambarių remonto darbai, baldų atnaujinimas. Nepanaudotos 2023 m. pajamų įmokos yra perkeltos į 2024 m. biudžetą. Remiantis mokymų

dalyvių apklausų anketomis, galima teigti, kad NTA Mokymo centre mokymai organizuojami kokybiškai, paskutinių metų vidurkis siekia 97,7 proc. ir nors pastaraisiais metais pastebimas nežymus mažėjimas, tačiau kokybinis įvertinimas išlieka labai aukštas.

9 paveikslas. Rezultato rodiklis „Šios programos lešomis finansuojamų mokymų dalyvių, teigiamai vertinančių Mokymo centro veiklą vykdant mokymus, dalis (proc.)“

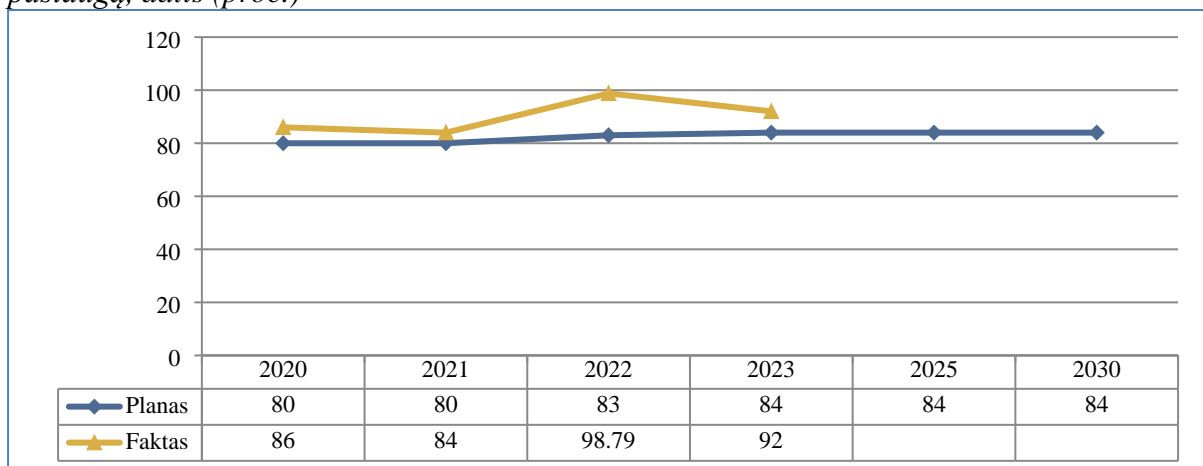

Duomenų šaltinis: *Mokymų dalyvių apklausų anketos*

Programa „Teismų informacinių sistemų aptarnavimas ir plėtra“ įgyvendinama vykdant 2 uždavinius. Kadangi NTA priskirta funkcija organizuoti informacinių sistemų kūrimą ir diegimą teismuose, administruoti teismų informacines sistemas ir jas tobulinti, tai kokybiškas šios programos uždavinių įgyvendinimas prisideda prie NTA veiklos tikslo – plėtoti informacinių technologijų panaudojimą teismuose ir gerinti teismų darbo sąlygas bei aptarnavimo kokybę įgyvendinant projektus – įgyvendinimo.

2023 m. uždavinio „Administruoti teismų informacines sistemas, užtikrinti nepertraukiamą ir saugų teismų kompiuterinio tinklo bei teismų informacinių sistemų veikimą“ įgyvendinimui buvo panaudota 100 proc. skirtų asignavimų ir pasiektas numatytas poveikio rodiklis (10 pav.). Pažymėtina, kad teismų IT administratoriai NTA vykdomą teismų informacinių sistemų administravimą vertina kaip kokybišką paslaugą, kasmet rodiklis viršija planines reikšmes, o paskutinių metų vidurkis siekia 90 proc.

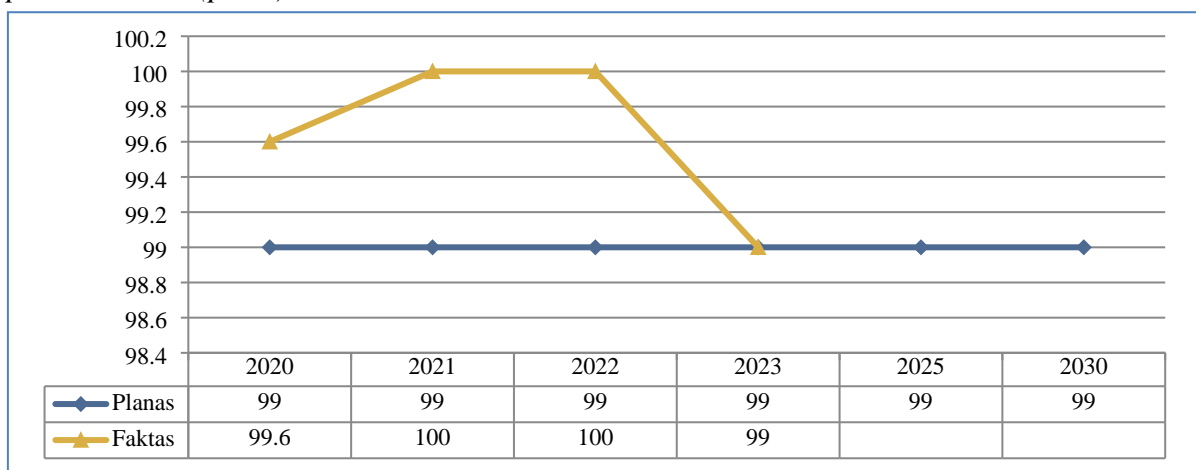
10 paveikslas. Poveikio rodiklis „Teismų informacinių technologijų administratorių, kurie Administracijos vykdomą teismų informacinių sistemų administravimą įvertino kaip kokybišką paslaugą, dalis (proc.)“

Duomenų šaltinis: *Teismų IT administratorių apklausos anketos*

2023 m. uždavinio „Kurti ir tobulinti teismų informacinės sistemas“ įgyvendinimui buvo panaudota tik 1,9 proc. skirtų asignavimų. Asignavimų nepanaudojimą lėmė tiekėjo vėlavimas sukurti ir paleisti naują informacinę sistemą LITEKO2, dėl kurios negalėjo būti vykdomi susiję darbai investicijų projekte „Teismų informacinės sistemos greitaveikos ir saugumo užtikrinimas bei teismų elektroninių paslaugų modernizavimas ir plėtra“, todėl su tiekėjais nebuvo atsiskaitoma, kol nebus įvykdyti visi sutartiniai įsipareigojimai. Nors uždavinio įgyvendinimui buvo panaudota tik labai nedidelė dalis lėšų, tačiau tai neįtakojė rezultato rodiklio pasiekimo (11 pav.). NTA kasmet užtikrina LITEKO sistemos prieinamumą, vidutiniškai rodiklis siekia 99,7 proc.

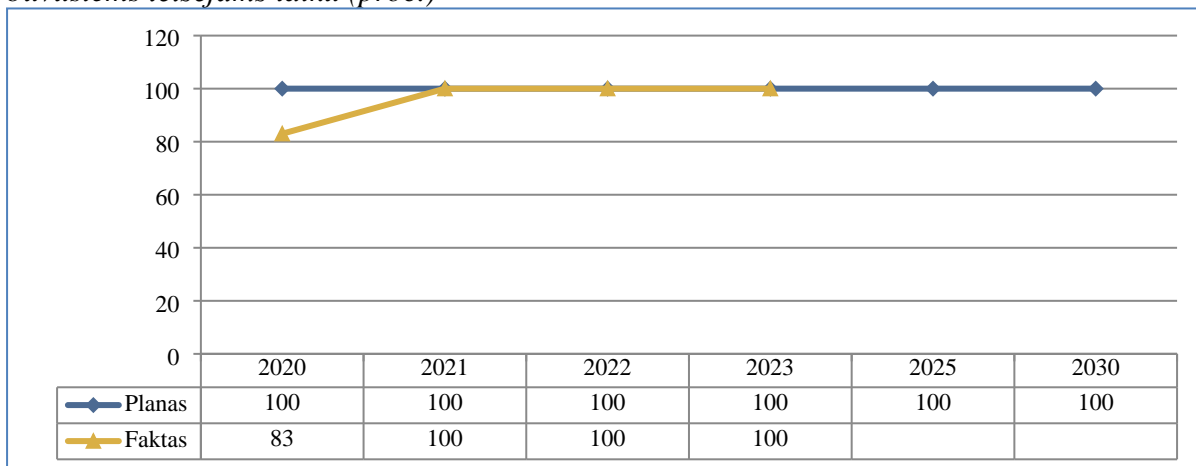
11 paveikslas. Rezultato rodiklis „Lietuvos teismų informacinės sistemos LITEKO prieinamumas (proc.)“

Duomenų šaltinis: NTA duomenys

Įgyvendinant programos „Teisėjų valstybinės pensijos“ uždavinį „Organizuoti teisėjų valstybinių pensijų skyrimą buvusiems teisėjams, teisingai jas apskaičiuoti ir laiku išmokėti“ 2023 m. buvo panaudota 99,7 proc. skirtų asignavimų ir pasiektas numatytas rezultato rodiklis (12 pav.). Nepanaudota lėšų dalis programoje susidarė dėl mažesnio nei planuota teisėjų valstybinių pensijų gavėjų skaičiaus: buvo prognozuotas didesnis išeinančių teisėjų skaičius nelaukiant 65 metų, kuriems 2023 m. sukanka pensinis amžius; dėl teisėjo valstybinės pensijos paskyrimo nesikreipė visi galimi pensijų gavėjai 2023 m.

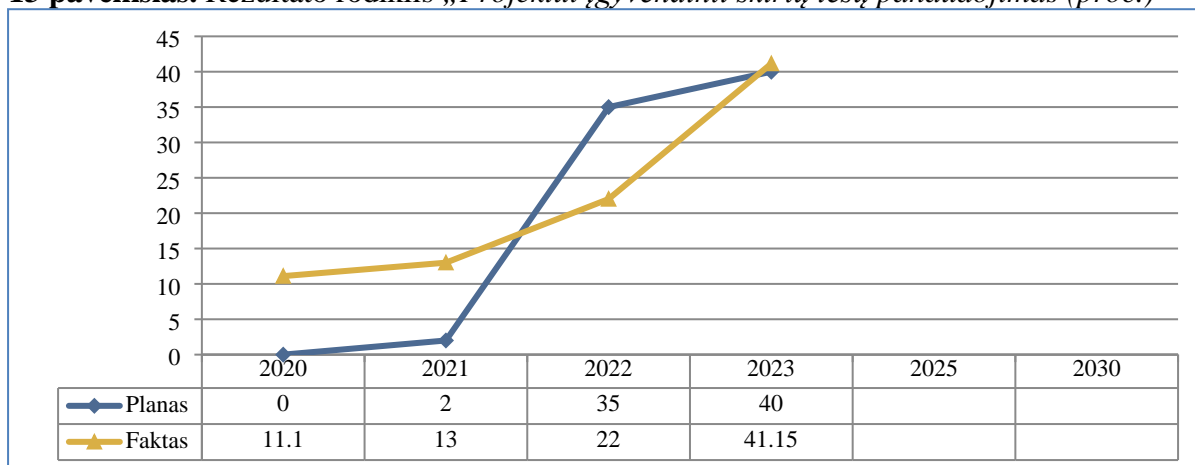
12 paveikslas. Rezultato rodiklis „Užtikrintas teisėjų valstybinių pensijų išmokėjimas buvusiems teisėjams laiku (proc.)“

Duomenų šaltinis: NTA duomenys

Vykdamą programą „Tarptautinių projektų įgyvendinimas“ ir įgyvendinant numatytą uždavinį „Užtikrinti projekto „Kokybės, paslaugų ir infrastruktūros tobulinimas Lietuvos teismuose“ veiklų įvykdymą laiku“ 2023 m. buvo panaudota 62,8 proc. skirtų asignavimų bei pasiektas numatytas rezultato rodiklis (13 pav.). Pažymėtina, kad beveik 37 proc. asignavimų nepanaudojimą įtakojo atlikti projekto „Kokybės, paslaugų ir infrastruktūros tobulinimas Lietuvos teismuose“ veiklų pakeitimai ir su jais susiję derinimo, dokumentų rengimo procesai.

13 paveikslas. Rezultato rodiklis „Projektui įgyvendinti skirtų lėšų panaudojimas (proc.)“

Duomenų šaltinis: NTA duomenys

Strateginiame veiklos plane numatyta programa „Teismų sistemos veiksmingumo užtikrinimas“ skirta įgyvendinti NPP strateginio tikslo Nr. 8 „Didinti teisinės sistemos ir viešojo valdymo veiksmingumą“ 8.1. uždavinio „Didinti teisingumo sistemos efektyvumą ir veiksmingumą“ pasiekimą ir bus pradėta vykdyti patvirtinus bent vieną iš dviejų pažangos priemonių: „Didinti teismų sistemos veiklos organizavimo efektyvumą“ ar „Užtikrinti sąlygas teismų veiklai, plėtoti technologijas“. Veiklos ataskaitoje pateikiamos tik faktinės poveikio rodiklių reikšmės (1 lentelė), tačiau nėra vertinamas programos įgyvendinimas.

Apibendrinant 2023 m. programų rezultatus, galima teigti, kad didžioji dalis programų buvo įgyvendintos sėkmingai, daugumos programų poveikio ir rezultato rodikliai pasiekė planuotas reikšmes, o bendras asignavimų panaudojimas siekė 90,8 proc., valstybės biudžeto lėšų – 96,6 proc. Nepanaudoti asignavimai susidarė dėl objektyvių priežasčių, pvz., tiekėjų vėlavimas įgyvendinant sutartis ar projekto veiklų koregavimas, pasikeitus poreikiams.

PRIEDAI. Nacionalinės teismų administracijos 2023 m. veiklos apžvalga, 20 lapų.

Direktorė

Natalija Kaminskienė

**LIETUVOS
TEISMAI**

Nacionalinė teismų
administracija

**NACIONALINĖS TEISMŲ
ADMINISTRACIJOS**

**2023 METŲ
VEIKLOS APŽVALGA**

2024 m. vasario 26 d.
Vilnius

TURINYS

01	Trumpai apie Nacionalinę teismų administraciją	4
02	Teismų sistemos autoriteto ir savarankiškumo stiprinimas	6
03	Paslaugų ir procesų tobulinimas, užtikrinant kokybę, atvirumą inovacijoms, paslaugų orientavimą į žmogų	10
	» Inovacijų plėtra teismuose	
	» Vadybos teismuose efektyvinimas ir stiprinimas	
	» Racionalaus ir efektyvaus teismų sistemos valdymo modelio sukūrimas	
04	Žmogiškųjų išteklių stiprinimas	15
	» Tinklaveikos plėtra	
	» Teisėjus ir teismo darbuotojus motyvuojančios dirbti priemonės, saugios darbo aplinkos kūrimas	
05	Vidinės ir išorinės komunikacijos stiprinimas	19

Gerb. Skaitytojau,

2023-ieji buvo išskirtiniai metai didelės apimties darbais, neeiliniais iššūkiais ir naujomis iniciatyvomis atstovaujant Lietuvos teismų bendruomenės interesams. Vienas iš svarbiausių iššūkių – teismų veiklos efektyvumo didinimas, kuris buvo realizuotas reformuojant apylinkių bei apygardų administracinių teismų grandis. Šiam iššūkiui įveikti Nacionalinė teismų administracija (toliau – NTA) parengė organizacinį apygardos administracinių teismų reorganizavimo veiksmų planą, kūrė apylinkės teismų reformos įgyvendinimo planą, atitinkamų teismų reorganizavimo sąlygų projektus, teismams teikė rekomendacijas dėl reformos įgyvendinimo, organizavo periodinius susitikimus su teismų vadovybe reformos klausimais.

Suvokdama, kad maži teisėjų atlyginimai kelia grėsmę tinkamo teisingumo vykdymo užtikrinimui bei teisėjo profesijos patrauklumui, 2023 m. NTA, atstovaudama Lietuvos teismų bendruomenės interesams, glaudžiai bendradarbiaudama su Teisėjų taryba, tęsė aktyvų darbą Lietuvos Respublikos Seimo komitetų posėdžiuose, rengė dokumentus bei skaičiavimus dėl Teisėjų darbo apmokėjimo įstatymo projekto nuostatų bei įstatymo įgyvendinimo. Šios jungtinės pastangos galiausiai davė laukiamą rezultatą – teisėjų atlyginimai ne tik tapo adekvatūs teisėjų vykdomoms funkcijoms ir atsakomybei, bet ir nuo 2023 m. liepos 1 d. yra susieti su vienu objektyviu kriterijumi, taikomu apskaičiuojant visų konstitucinės valdžios šakų atstovų atlyginimus. Tikiu, kad taip pat susitelkę galėsime tęsti pradėtus darbus keliant teismo darbuotojų atlyginimus, plečiant teisėjų socialines garantijas, atstovaujant teisėjų interesams svarstant vykdomosios valdžios rengiamas iniciatyvas dėl teisėjų valstybinių pensijų teisinio reguliavimo pokyčių.

Smerkdama besitęsiantį agresorės rusijos išpuolį prieš laisvos ir demokratinės Lietuvos teisėjus, NTA bendradarbiaudama su kitomis valstybės institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis praeitais metais koordinavo informacijos, praktinės pagalbos suteikimą nedraugiškų užsienio valstybių neteisėtai ir politiškai motyvuotai persekiojamiems teisėjams. Esu tikra, kad koordinuotas informacijos teikimas, praktinė pagalba leido teisėjams nesibaiminti nepagrįsto persekiojimo, žinoti, kad jie nėra palikti vieni šios grėsmės akivaizdoje.

2023 m. NTA taip pat dirbo prie teismų darbo krūvio valdymo ir optimizavimo, sukūrė teismų darbo krūvio vertinimo koncepciją, parengė interaktyvią skaičiuoklę, skirtą padėti teismų administratoriams lengviau apskaičiuoti darbo krūvio rodiklius. Neabejoju, kad šie veiksmai padės užtikrinti tolygų darbo apimčių paskirstymą tarp teismų ir teisėjų, kartu ir teismo personalo, pagerins mikroklimatą teismuose.

Praėjusiais metais NTA ir toliau atkakliai tęsė informacinių technologijų pritaikymą kasdieniniame darbe – baigė vykdyti pagrindinę modernizuotos Lietuvos teismų informacinės sistemos (LITEKO2) kūrimo sutartį, tęsė sistemos paleidimo pasiruošimo darbus, atliko sistemos testavimus. 2024 m. planuojame užbaigti likusius darbus ir leisti teismams pradėti darbą su LITEKO2.

Galiausiai, teismų atvirumas yra vienas svarbiausių demokratinės valstybės bruožų ir pasitikėjimo teismais pagrindas. Todėl 2023 m. dar labiau atvėrėme teismus visuomenei, suteikdami prieigą prie svarbiausios informacijos apie teismų veiklą per interaktyvų įrankį „ATVIRI TEISMAI“. Šią informaciją nuolat atnaujinsime ateityje, stengsimės, kad ji paprasta ir suprantama forma pasiektų kuo platesnį asmenų ratą.

Kokius darbus dar nuveikėme, kokiais rezultatais galime pasidžiaugti ir kokius planus tikimės įgyvendinti ateityje, kviečiu sužinoti detaliau šioje Nacionalinės teismų administracijos 2023 m. veiklos apžvalgoje.

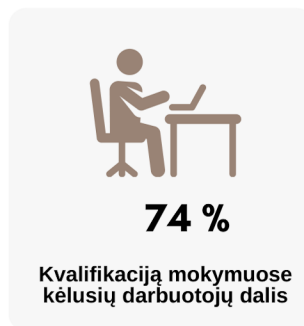
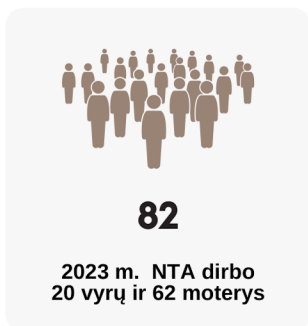
**Nacionalinės teismų administracijos direktorė
Natalija Kaminskienė**

Trumpai apie Nacionalinę teismų administraciją

01

2023 m. gruodžio mėnesį NTA dirbo 82 darbuotojai, iš jų 41 valstybės tarnautojas ir 41 darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį (į šį skaičių neįskaičiuojami darbuotojai, dirbantys tik projektuose, jie nėra įskaičiuojami į bendrą NTA pareigybių sąrašą, taip pat neįskaičiuojami vaiko priežiūros atostogose esantys darbuotojai).

2023 m. į darbą NTA priimta 13 darbuotojų, atleista 12. Darbuotojų atrankos buvo vykdomos skatinant dalyvauti asmenis iš skirtingų sektorių: nuo valstybės institucijų, susijusių su teismų sistema, iki privataus sektoriaus. Reikalingos kvalifikacijos darbuotojų buvo ieškoma ir tarnybinio kaitumo būdu iš kitų valstybinių institucijų bei privataus sektoriaus.

Remiantis naujausiais NTA darbuotojų apklausos rezultatais, 87 proc. darbuotojų 2023 m. visiškai patenkinti arba iš dalies patenkinti darbu NTA.

Išskirtina, jog 2023 m. NTA vykdytas darbo vietų optimizavimas, atsisakyta dalies patalpų. Atsižvelgus į darbuotojų lūkesčius ir poreikius buvo atsisakyta 7 darbo vietų ir posėdžių salės, tai leido beveik per pusę sumažinti nuomojamų patalpų kiekį.

2023 m. atnaujintos NTA patalpos – atliktas NTA mažosios posėdžių salės remontas. Salė tapo šviesesnė, šiuolaikiškesnė ir labiau pritaikyta Teisėjų tarybos, teismų savivaldos institucijų, teisėjų, NTA ir teismų darbuotojų darbui, susirinkimams, svečių priėmimui bei mokymams.

NTA – valstybės biudžeto asignavimų valdytoja, kuri 2023 m. buvo atsakinga už didesnę nei 16 mln. Eur biudžetą, jo tinkamą suplanavimą ir efektyvų panaudojimą.

2023 m. NTA biudžetas pagal poreikį skirstytas:

Skirti asignavimai (įskaitant patikslinimus), tūkst. Eur.

Teismų savivaldos aptarnavimas ir veiklos užtikrinimas

2735

Teismų centralizuotas aprūpinimas

3496

Teisėjų ir teismų personalo kvalifikacijos kėlimas

528,4

Teismų informacinių sistemų aptarnavimas ir plėtra

1612

Valstybės investicijų projektas

448

Teisėjų valstybinės pensijos

4496

Tarptautinių projektų įgyvendinimas

2725

Iš viso: **16040,4**

Teismų sistemos autoriteto ir savarankiškumo stiprinimas

02

2023 m. rudenį NTA parengė **Teisėjų tarybos teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą (toliau – KT) koncepciją**, ji 2023 m. gruodį suderinta su Teisėjų tarybos Teisės aktų projektų rengimo ir vertinimo komitetu, o 2024 m. kovą bus pristatyta Teisėjų tarybai.

Konstitucijos 106 straipsnį papildžius nauja dalimi ir joje numačius, kad teisę kreiptis į KT dėl Konstitucijos 105 straipsnio pirmojoje ar antrojoje dalyse nurodytų aktų turi speciali įstatymo numatyta teisėjų institucija – Teisėjų taryba – tais atvejais, kai šie aktai kelia grėsmę teisminės valdžios nepriklausomumui, teismai gautų naują įrankį kreiptis į KT dėl teisės aktų konstitucingumo (ne tik nagrinėdami konkrečias bylas). Tikėtina, kad ši galimybė reikšmingai prisidės prie teismų nepriklausomumo užtikrinimo.

Praėjusiais metais NTA bendradarbiaudama su kitomis valstybės institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis koordinavo informacijos, praktinės pagalbos suteikimą nedraugiškų užsienio valstybių neteisėtai ir politiškai motyvuotai persekiojamiems teisėjams, įvairiose instancijose nagrinėjusiems „Sausio 13-osios“, „Medininkų“ ir kitas baudžiamąsias bylas bei jose priėmusiems procesinius sprendimus.

2023 m. NTA teikė pastabas dėl Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) pakeitimo projektų. Inicijuotais pokyčiais siekta sistemiškai peržiūrėti ir subalansuoti esamą BK specialiosios dalies sankcijų sistemą, užtikrinant bausmių tarpusavio suderinamumą ir proporcingumą, išplečiant galimybes už baudžiamuosius nusižengimus, nesunkius ir apysunkius nusikaltimus taikyti daugiau alternatyvių bausmių, sudarant efektyvesnes galimybes teismams individualizuoti skirtingą bausmę.

Praėjusiais metais NTA prisidėjo prie **smurto artimoje aplinkoje orderio koncepcijos** kūrimo. Darbuotojai rengė teisės aktų projektus, dalyvavo diskusijose, atstovavo teismų sistemai Lietuvos Respublikos Seime, teikė rekomendacijas teismams, parengė smurto artimoje aplinkoje studiją bei „**Smurto artimoje aplinkoje bylų vedimo teismuose praktinį vadovą**“.

Išskirtina, jog įgyvendinant projektą „Kokybės, paslaugų ir infrastruktūros tobulinimas Lietuvos teismuose“, finansuotą 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo lėšomis, 2021–2022 m. Mykolo Romerio universiteto Teisės mokyklos ir Teisingumo tyrimų laboratorijos teisės ekspertai, bendradarbiaudami su teismų ir NTA atstovais, atliko išsamų kokybinį tyrimą ir parengė **teismo proceso vedimo mokslo studiją** (toliau – Studija). Atsižvelgiant į Studijos rekomendacijas parengtas „**Veiksmingo vadovavimo teismo procesui baudžiamosiose bylose praktinis vadovas**“.

Studijoje bei teismų atstovų papildomai teikti siūlymai tobulinti baudžiamojo proceso teisinį reglamentavimą įvertinti Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) peržiūrai Lietuvos Respublikos Vyriausybės sudarytos darbo grupės teismo nagrinėjimo pogrupyje, kuriame dalyvavo ir NTA atstovai.

Pažymėtina, jog 2023 m. iš kitų institucijų ir NTA struktūrinių padalinių pagal jų kompetenciją surinkti duomenys ir jų pagrindu pateikta informacija Europos Komisijos Teisinės valstybės ataskaitai (angl. Rule of Law), Europos Tarybos Europos veiksmingo teisingumo komisijos (angl. European Commission for the Efficiency of Justice (CEPEJ)) klausimynui, Europos Sąjungos teisingumo rezultatų suvestinei (angl. EU Justice Scoreboard), Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) Darbo grupei dėl kovos su užsienio pareigūnų papirkimu sudarant tarptautinius verslo sandorius trečiojo etapo Lietuvos vertinimui.

Pagal gautus duomenis atlikusios analizę ir vertinimą minėtos tarptautinės institucijos pateikia informaciją apie Lietuvos teismų veiksmingumą, pagal kurią tiek teismai, tiek savivaldos ir kitos valdžios institucijos gali įvertinti (palygindamos su kitomis šalimis) Lietuvos teismų veiksmingumo rodiklius, gerąją praktiką ir sritis, reikalaujančias didesnio dėmesio (išteklių).

2023 m. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – SADM) iniciatyva buvo parengti siūlymai dėl **teisėjų valstybinių pensijų teisinio reguliavimo pokyčių**, kuriais siūlyta keisti teisėjų valstybinių pensijų apskaičiavimo tvarką, ilginti minimalų stažą teisėjų valstybinei pensijai gauti ir kt. Įstatymo projektu siūlyta teisėjų valstybinės pensijos dydžio apskaičiavimo tvarka nebuvo iš anksto derinama su teismų bendruomene, o tik fragmentiškai pristatytos koncepcinės pensinio pobūdžio išmokų sistemos pertvarkos kryptys. Atsižvelgdama į tai, 2023 m. NTA didelį dėmesį skyrė Teisėjų tarybos pozicijai parengti dėl teisėjų valstybinių pensijų teisinio reguliavimo pokyčių, kryptių, jų tikslingumo, teisinio reguliavimo priemonių ir kitų aspektų. Parengtoje Teisėjų tarybos pozicijoje akcentuojama, kad SADM parengtu įstatymo projektu siūloma teisėjų valstybinės pensijos apskaičiavimo tvarka neturėtų pabloginti teisėjų padėties. Dar atlikta analizė, kaip galimai keistųsi teisėjo pensijos dydis skaičiuojant jį pagal siūlomą naują tvarką.

Svarstytas teisėjų, kurie yra pripažinti neįgaliais, bei teisėjų, kurie vieni augina vaiką iki keturiolikos metų ar neįgalų vaiką iki aštuoniolikos metų ir kt., darbo su bylomis krūvio mažinimo įtvirtinimas Lietuvos Respublikos teismų įstatyme. Šiais socialinių garantijų klausimais NTA parengė Teisėjų tarybos nuomonę, siūlymus, dalyvavo Seimo komitetų posėdžiuose.

2023 m. rengtasi bendros darbo apmokėjimo tvarkos valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, nustatymui. NTA parengė ir išplatino teismams **Darbo apmokėjimo tvarkos aprašo projektą**.

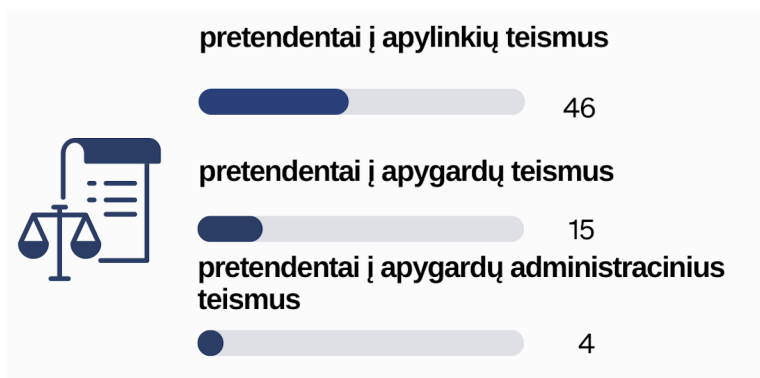
NTA atstovai aktyviai dalyvavo teikdami pastabas bei pasiūlymus dėl valstybės tarnybos reformą įgyvendinančių teisės aktų projektų bei kitų su darbo užmokesčio politika susijusių teisės aktų projektų.

2023 m. NTA nuosekliai dirbo prie teisėjų korpuso formavimo klausimų: organizavo egzaminus pretendentes į teisėjus.

Praėjusiais metais NTA efektyviai įgyvendino 2023 m. sausio 1 d. įsigaliojusius Lietuvos Respublikos teismų įstatymo pakeitimus, reglamentuojančius naują atrankų į apylinkių, apygardų ir apygardų administracinių teismų teisėjų pareigas vykdymo tvarką. Vadovaudamasi minėtu įstatymu pretendentių į apylinkės teismo teisėjus bei laisvas arba atsilaisvinančias apygardos administracinio ir apygardos teismo teisėjų vietas atranką NTA organizuoja nuolat, prieš tai atlikusi teisiškai reikšmingas procedūras: pretendentai įvertinami Pretendentų į teisėjus atrankos komisijoje ir įtraukiami į Bendruosius atitinkamos jurisdikcijos teismų eiliškumo sąrašus.

Pagal reformuotą atrankų į apylinkių, apygardų bei apygardų administracinius teismus tvarką 2023 m. iš viso buvo įvertinti:

Kaip ir iki 2023 m. sausio 1 d., svarbiu atrankų vykdymo etapu išliko pretendentių į teisėjus bei teisėjų, siekiančių karjeros, asmeninių kompetencijų vertinimas.

2023 m. ekspertų pagal nustatytas metodikas įvertintos:

Pažymėtina, kad 2023 m. organizuotos 37 atrankos (16 į teismų vadovų pareigas, 9 į aukštesnės pakopos teismus, 12 į apylinkių teismus), organizuota 19 Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos posėdžių, kuriuose įvertinti 138 teisėjai (52 neeiliniai ir 86 periodiniai vertinimai).

2023 m. NTA organizavo 25 Teisėjų tarybos posėdžius, 7 Teisėjų etikos ir drausmės komisijos posėdžius (parengti 6 sprendimai dėl drausmės bylos iškelimo bei 3 konsultacijos, suteikti 132 atsakymai dėl sprendimų, susijusių su teisėjų drausminės atsakomybės klausimais).

Išskirtina, kad 2023 m. organizuoti 9 Teisėjų garbės teismo posėdžiai, parengti 4 sprendimai teisėjų drausmės bylose.

2023 m. NTA įvertino 142 teisės aktų projektus: 112 teisės aktų projektų, dėl kurių pateikta 51 NTA išvada (17-oje išvadų pateiktos pastabos ir siūlymai, 34 išvados pateiktos be pastabų), ir 30 teisės aktų projektų, dėl kurių pateikta 21 Teisėjų tarybos išvada (dėl 19 projektų pateikta 12 išvadų su pastabomis ir siūlymais, 9 išvados pateiktos be pastabų).

Išskirtina, jog 2023 m. NTA kartu su Teisėjų tarybos nariais aktyviai dalyvavo Lietuvos Respublikos Seimo komitetų posėdžiuose, rengė dokumentus bei skaičiavimus dėl **Teisėjų darbo apmokėjimo įstatymo projekto nuostatų bei įstatymo įgyvendinimo**.

2023 m. NTA parengė ir pateikė Teisėjų tarybai tvirtinti **Lietuvos teismų skaidrumo politiką**, nustatančią pagrindinius skaidrumu, sąžiningumu ir atvirumu grįstos teismų veiklos principus, antikorupcinio elgesio standartus.

Praėjusiais metais NTA atliko pirmąjį Lietuvos teismų korupcijos (ne)tolerancijos tyrimą. Gauti pirminiai empiriniai tyrimo duomenys leido stebėti ir vertinti vykdomų priemonių poveikį teismų veiklai ir teismuose dirbančių asmenų požiūriui į korupcijos pasireiškimą, reagavimo būdus, skaidrumu grįstos aplinkos kūrimą, bendrą antikorupcinio sąmoningumo dinamiką.

NTA pasiekė, kad antikorupcinio sąmoningumo stiprinimo standartas taptų sudėtine teisėjų kvalifikacijos tobulinimo bei naujai paskirtų teisėjų įvadinių mokymų programos dalimi. 2023 m. bendrai korupcijai atsparios aplinkos kūrimo mokymus išklausė 157 teisėjai.

2023 m. pasiūlytos ir Vyriausybės lygiu nustatytos priemonės III Nacionalinės kovos su korupcija darbotvarkės 2022–2033 m. uždaviniui „Siekti veiksmingos korupcijos kontrolės ir nešališko, objektyvaus teisingumo vykdymo bei teisės viršenybės užtikrinimo“. Nacionaliniai kovos su korupcija uždaviniai, susiję su teisingumo sritimi, pavesti nusistatyti ir apsispręsti patiems teismams **sektoriniame (šakiniame) teismų sistemos korupcijos prevencijos veiksmų plane**.

Pasiekta, kad teismų atstovai taptų aukščiausių kovos su korupcija priežiūros organų nariais – **Teisėjų tarybos atstovai tapo kovos su korupcija koordinavimo komisijos nariais**.

Paslaugų ir procesų tobulinimas, užtikrinant kokybę, atvirumą inovacijoms, paslaugų orientavimą į žmogų

03

- » Inovacijų plėtra teismuose
- » Vadybos teismuose efektyvinimas ir stiprinimas
- » Racionalaus ir efektyvaus teismų sistemos valdymo modelio sukūrimas

2023 m. NTA, bendradarbiaudama su teismų bendruomene, aktyviai dirbo vertindama, nagrinėdama teismų darbo krūvio problemas, ieškodama sprendimo galimybių.

Su teismų bendruomene aktyviai diskutuota dėl **bylų sudėtingumo vertinimo tvarkos** (naujų bylų skirstymo grupių ir svorių). 2023 m. parengti, aptarti ir suderinti darbo grupėse teisės aktų projektai, kurie bus pateikti tvirtinti Teisėjų tarybai. Planuojama, kad naujos bylų skirstymo grupės ir svoriai bus taikomi tiek skirstant bylas, tiek apskaičiuojant darbo krūvį, pradėjus veikti modernizuotai LITEKO sistemai.

2023 m. rengti **teisėjų darbo krūvio apskaičiavimo tvarkos pakeitimai**, numatantys, kad tiek bylų skirstymo procese, tiek apskaičiuojant teisėjų darbo krūvį būtų naudojamos tos pačios bylos grupės ir svoriai. Šį pokytį planuojama realizuoti kartu su nauju Bylų skirstymo moduliu.

2023 m. rengta **optimalaus darbo krūvio nustatymo metodika apylinkių teismuose**. Rengiant metodiką NTA aktyviai įsitraukė į darbo grupės veiklą, teikė siūlymus dėl optimalaus darbo krūvio skaičiavimo kriterijų, dalyvavo diskusijose, palaikė komunikaciją su teismų pirmininkais, rengė konkrečius pasiūlymus, metodikas, sukūrė optimalaus darbo krūvio skaičiuoklę.

Pagal minėtą darbo krūvio nustatymo metodiką nuo šiol nustatoma apylinkės teismo teisėjo (kaip pareigybės) darbo su bylomis krūvio norma, t. y. kiek teisėjas galėtų išnagrinėti bylų, įvertinus jų sudėtingumą, darbo laiką, skirtą jurisdikcinei veiklai.

Praėjusiais metais parengti ir priimti **Administravimo teismuose nuostatų pakeitimai**, kuriais įtvirtinti pagrindiniai kriterijai, pagal kuriuos vertinama, ar egzistuoja **esminis darbo krūvio skirtumas**, parengta **interaktyvi skaičiuoklė**, siekiant padėti teismo organizacinės ar administracinės veikos priežiūros subjektams lengviau apskaičiuoti darbo krūvio rodiklius.

Teisėjų tarybos nutarimu sudaryta darbo grupė, kuriai pavesta pateikti siūlymus dėl **apeliacinės instancijos teismų (apygardos teismų ir Lietuvos apeliacinio teismo) pertvarkos galimybių**.

NTA aktyviai dalyvavo darbo grupės veikloje rengiant statistinius bylų duomenis apie bylų nagrinėjimo tendencijas ir teisėjų etatų skaičių nuo apygardų teismų ir Lietuvos apeliacinio teismo įsteigimo (nuo 1995 m.), teikė informaciją apie bylų gavimą, nagrinėjimą, likučius ir atitinkamai prognostines tendencijas, ruošė siūlymus dėl organizacinių, teisinių, finansinių aspektų sprendžiant dėl galimų pertvarkos įgyvendinimo kryptių, dalyvavo analizuojant užsienio šalių praktiką apie bendrosios kompetencijos teismų sistemas, tokių sistemų susiformavimo priežastis ir pan.

2023 m. NTA sistemingai vykdė klientų aptarnavimo standarto monitoringą teismų sistemoje. Išskirtina, jog asmenų aptarnavimo kokybę teismai tobulina nuo 2013 m. Matyti iš esmės pagerėjusi aptarnavimo kultūra teismuose.

NTA metodiškai kuruoja teismų asmenų aptarnavimo standarto įgyvendinimą, kasmet vykdo teismų monitoringą, kuris apima kiekybinius ir kokybinius palyginimo rezultatus. NTA taip pat tvirtina bendrą teismų sistemos rekomendacijų įgyvendinimo planą.

2023 m. NTA suteikė 78 konsultacijas **asmens duomenų tvarkymo klausimais**. Konsultacijomis siekta užtikrinti teismų atliekamo asmens duomenų tvarkymo atitiktį asmens duomenų tvarkymą ir apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams, mažinti asmens duomenų saugumo pažeidimų ir duomenų subjektų teisių netinkamo įgyvendinimo rizikas.

Per 2023 m. NTA peržiūrėjo ir teismams pagal kompetenciją persiuntė 542 iš trečiųjų asmenų gautus pranešimus dėl viešai paskelbtų galimai tinkamai nenuasmenintų teismų procesinių sprendimų.

»» Inovacijų plėtra teismuose

Praėjusiais metais pabaigtas 2017 m. rugsėjį pradėtas įgyvendinti Europos Sąjungos (ES) finansuojamas projektas „**Teismų veiklos efektyvumo didinimas**“, kurio įgyvendinimo metu iš dalies **modernizuota LITEKO sistema**.

Projekto rezultatai:

- »» Sukurtas pažangus teismų išteklių valdymo modelis, skirtas efektyviam teismų administracinės ir organizacinės veiklos organizavimui.
- »» Parengtas bylų skirstymo modelis.
- »» Dalinai modernizuota LITEKO (įvykdytas 4–7 LITEKO modernizavimo etapai iš 9).
- »» Sukurtas virtualusis asistentas JUSTIS.

Sveiki! Esu Justis - virtualus Lietuvos teismų informacinės sistemos LITEKO asistentas. Siekiu, kad jūsų patirtis ir darbas su modernizuota sistema būtų kuo patogesnis ir paprastesnis.

- »» Atnaujinta vieša teismo tvarkaraščių paieška LITEKO, kuria naudojantis galima sužinoti, kada ir kur bus nagrinėjama byla ir koks teisėjas priims sprendimą.

- »» Atnaujinta vieša teismo sprendimų paieška, kuria naudojantis galima susipažinti su nuasmeninta teismo sprendimo versija.
- »» 2 292 teismų sistemos atstovai sustiprino kompetencijas, kaip naudotis modernizuota LITEKO sistema

2023 m. baigta vykdyti pagrindinė LITEKO2 kūrimo sutartis, tęsti sistemos paleidimo pasiruošimo darbai, atliktas sistemos testavimas, rastų klaidų taisymas. Ruošiasi duomenų migravimui, integravimui su kitų institucijų valdomomis informacinėmis sistemomis.

2023 m. atsižvelgiant į teisinio reglamentavimo reikalavimus ir LITEKO modernizavimą bendradarbiauta su Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnyba (toliau – AVNT). Nuo šiol nemokumo procesui aktualūs duomenys bus skelbiami ir su jais suinteresuoti asmenys galės susipažinti AVNT svetainėje.

NTA tęsė projekto „Efektyvi elektroninė prieiga prie teismo sprendimų“ įgyvendinimą. Sukurta prieiga leis į atnaujintą LITEKO sistemą integruoti **Europos teismų praktikos identifikatorių** (angl. The European Case Law Identifier, toliau – ECLI) ir sukurti sąsajas su Europos e. teisingumo portalu.

Įdiegus ECLI, Lietuvos teismų praktika taps lengviau pasiekama tarptautiniu lygiu: bus galima rasti norimą ECLI įsidiegusios šalies teismo sprendimą – kiekvieno teismo sprendimas bus identifikuojamas pagal šalies kodą, teismą, sprendimo metus ir unikalų numerį.

2023 m. NTA įgyvendindama projektą „Kokybės, paslaugų ir infrastruktūros tobulinimas Lietuvos teismuose“ baigė **Teisėjų ir pretendentų į teisėjus informacinės sistemos** (TERIS) kūrimo pagrindinį etapą. Šios elektroninės sistemos tikslas – informacinių technologijų priemonėmis vykdyti pretendentų į teisėjus bei teisėjų egzaminų, atrankų, vertinimo bei kitas su teisėjų korpuso formavimu susijusias procedūras.

2023 m. NTA išsikovojo finansavimą **šnekos atpažinimo įrankiui** įsigyti ir įdiegti. Šnekos atpažinimo įrankis užtikrins, kad rengiant tekstines transkripcijas teismo posėdžių garso ar vaizdo įrašai bus apdorojami automatizuotai.

2023 m. gerinant Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalo vartotojų aptarnavimą įgalinta **užklausų valdymo sistema**. Nuo šiol visos užklausos automatiškai registruojamos užklausų valdymo sistemoje, užklausai suteikiamas unikalus numeris. Tai leidžia vienoje vietoje matyti visas e.teismas.lt portalo vartotojų užklausas, joms automatiškai yra nustatytas atsakymo terminas.

2023 m. NTA gavo ir iš viso atsakė į beveik **10 000 užklausų** bei pagalbos prašymų apie LITEKO veikimą ir darbą su Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalu. Vidutiniškai **per dieną gautos 52 užklausos**.

»» Vadybos teismuose efektyvinimas ir stiprinimas

NTA ir teismams glaudžiai bendradarbiaujant, nuo 2022 m. sausio 1 d. teismuose pradėta vesti žyminio mokesčio apskaita. LITEKO pagrindu sugeneruotų ataskaitų duomenimis, 2023 m. Lietuvos teismai įskaitė **daugiau nei 11 mln. Eur žyminio mokesčio** (2022 m. – 9 mln. Eur), **2 mln. Eur nutarė gražinti jį sumokėjusiems asmenims** (2022 m. – 2 mln. Eur).

Įvertinus žyminio mokesčio apskaitai pasitelktas priemones, numatoma, jog, užbaigus LITEKO modernizavimą, panaudojant ir pritaikant LITEKO funkcionalumus NTA sukurs priemones, reikalingas baudų apskaitai teismuose vykdyti.

Planuojama, kad teismų skirtų baudų registravimo bei kontrolės modelis, užtikrinantis ne tik patikimus finansinių ataskaitų duomenis, bet ir sudarantis galimybę įvertinti valstybei priteistų sumų surinkimo efektyvumą, pradės veikti 2026 m. III ketvirtyje, įgyvendinus Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ projektą, kuriame NTA aktyviai dalyvauja.

2023 m. NTA Vidaus audito skyrius atliko didelės apimties teminius vidaus auditus, koncentruodamasis į visai teismų sistemai svarbias problemas, auditų rezultatai padėjo sustiprinti audituotų sričių vidaus kontrolę ir prisidėjo prie teismų veiklos ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo stiprinimo.

2023 m. buvo atlikti šie vidaus auditai:

- »» viešųjų pirkimų organizavimo teismuose;
- »» išlaidų pašto paslaugoms ekonomiškumo;
- »» depozitinių lėšų apskaitos ir vidaus kontrolės.

2023 m. sprendama teismų pašto išlaidų problemą NTA išnagrinėjo teismų procesinių dokumentų siuntimo galimybes, parengė rekomendacijas dėl procesinių dokumentų pateikimo ir įteikimo proceso dalyviams būdų, pasiūlė naudoti ir e.pristatymo sistemą teismų jurisdikcinėje veikloje, nesant galimybių procesinių dokumentų įteikti per e.teismas.lt ar kitomis numatytais elektroninio ryšio priemonėmis. Dėl platesnių pašto išlaidų optimizavimo galimybių NTA organizavo tarpinstitucinius susitikimus, teikė siūlymus dėl teisės aktų pakeitimų. Organizavo centralizuotų pašto paslaugų pirkimą. **Bendra pirkimo vertė – 11 mln. Eur.**

Pažymėtina, kad NTA Vidaus audito skyrius teismams 2023 m. iš viso pateikė 16 rekomendacijų (iš jų – 7 didelio reikšmingumo, 2 vidutinio reikšmingumo ir 7 mažo reikšmingumo rekomendacijos). NTA pateiktos 2 rekomendacijos (iš jų – 1 vidutinio reikšmingumo ir 1 mažo reikšmingumo).

NTA Vidaus audito skyrius taip pat atliko anksčiau vidaus auditų metu teiktų rekomendacijų įgyvendinimo peržvalgą (teismams teiktos 4 didelio reikšmingumo, 20 vidutinio reikšmingumo ir 8 mažo reikšmingumo rekomendacijos, NTA – 5 vidutinio reikšmingumo rekomendacijos).

»» Racionalaus ir efektyvaus teismų sistemos valdymo modelio sukūrimas

2023 m. Lietuvos Respublikos Seimui priėmus Lietuvos Respublikos teismų įstatymo, Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo pakeitimus, Lietuvos Respublikos administracinių teismų reorganizavimo įstatymą bei Lietuvos Respublikos apylinkių teismų įsteigimo ir jų veiklos teritorijų nustatymo įstatymo pakeitimus, NTA didelę dalį savo darbų skyrė šių įstatymų, jų pakeitimų įgyvendinimui.

Siekiant užtikrinti sklandžią nuo 2024 m. sausio 1 d. pradėjusio veikti vieno apygardos administracinio teismo Lietuvos Respublikos mastu veiklą, parengtas **organizacinis apygardos administracinių teismų reorganizavimo veiksmų planas**, teismams teiktos rekomendacijos dėl reformos įgyvendinimo, organizuoti periodiniai susitikimai su teismų vadovybe, teiktos konsultacijos.

Pokyčiais siekta, kad visos administracinės bylos pirmąją instanciją būtų nagrinėjamos Regionų administraciniame teisme (atitinkamuose jo rūmuose). Asmenys, pageidaujantys dokumentus teikti popierine forma, galėtų patys pasirinkti, kuriuose administracinio teismo rūmuose tai daryti, o nuo 2024 m. į administracinį teismą per Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalą e.teismas.lt besikreipiantiems asmenims nereikėtų rinktis iš kelių administracinių teismų.

Priėmus Lietuvos Respublikos apylinkių teismų ir jų veiklos teritorijų nustatymo įstatymo pakeitimo įstatymą bei Lietuvos Respublikos Seimo nutarimą dėl Plungės apylinkės teismo reorganizavimo, pradėta ruošti ir apylinkių teismų reformos įgyvendinimui: parengti reformos įgyvendinimo planai, rekomendacijos dėl darbuotojų perkėlimo, atleidimo, struktūrų, teismui nereikalingo turto atsisakymo, turto perkėlimo į kitus teismo rūmus. Organizuoti periodiniai susitikimai su teismų vadovais, teiktos konsultacijos, parengtas Plungės apylinkės teismo reorganizavimo sąlygų projektas.

Apylinkių teismų reformą galima skirstyti į tris atskiras dalis:

- »» nuo 2024-01-01 uždaromi penkeri teismo rūmai;
- »» nuo 2024-07-01 reorganizuojamas Plungės apylinkės teismas;
- »» nuo 2024-07-01 sujungiami kai kurių teismo rūmų veiklos teritorija.

Pokyčiais siekta subalansuoti darbo krūvio apimtį tarp skirtingų rūmų tame pačiame apylinkės teisme, užtikrinti tolygesnį bylų paskirstymą teisėjams, sudaryti galimybę teisėjams specializuotis nagrinėjant tam tikrų kategorijų bylas, kryptingiau kelti kvalifikaciją ir gerinti bylų nagrinėjimo kokybę, efektyviau naudoti resursus, t. y. pokyčiais atsisakyta perteklinės, didelių išlaidų reikalaujančios infrastruktūros.

Žmogiškųjų išteklių stiprinimas

04

- » Tinklaveikos plėtra
- » Teisėjus ir teismo darbuotojus motyvuojančios dirbti priemonės, saugios darbo aplinkos kūrimas

» Tinklaveikos plėtra

- » Vasario 10 d. įvyko tarptautinė konferencija „**Teisėjų profesinė etika**“. Konferencijos metu buvo pristatytas atnaujintas Lietuvos Respublikos teisėjų etikos kodekso komentaras / vadovas. Tarptautiniame renginyje dalyvavo 70 teismų sistemos atstovų.
- » Kovo 23 d. įvyko tarptautinis seminaras „**Neverbalinė komunikacija**“, kuriame dalyvavo 23 teismų sistemos atstovai.
- » Gegužės 26 d. įvyko tarptautinė konferencija „**Europos Sąjungos ir nacionalinių teismų bendradarbiavimas: patirtis ir perspektyvos**“, kuri subūrė diskusijoms apie teisminį bendradarbiavimą ir teisės bendrumą Europoje. Konferencijoje dalyvavo apie 100 Lietuvos teismų sistemos atstovų ir 8 svečiai iš kitų ES valstybių.
- » Spalio 19 d. vyko tarptautinė nuotolinė konferencija „**Teisminė mediacija Lietuvoje ir Ukrainoje**“, kurioje gyvai dalyvavo 23 Lietuvos teisminės mediacijos atstovai, 150 dalyvių renginį stebėjo tiesioginės transliacijos metu.
- » Lapkričio 17 d. buvo suorganizuota tarptautinė Lietuvos Respublikos teisėjų asociacijos įgaliotinių konferencija „**Teisėjų vaidmuo palaikant teisėjų nepriklausomumą**“, kurioje dalyvavo apie 100 asmenų.

NTA organizavo ir užtikrino, kad tarptautiniuose mokymuose 2023 m. sudalyvautų iš viso 165 dalyviai, iš kurių 141 teisėjas, 13 teisėjų padėjėjų, 11 kitų teismų sistemos darbuotojų.

2023 m. NTA koordinavo Lietuvos teisėjų kvalifikacijos kėlimą Europos teismo mokymų tinklo (toliau – EJTN), Europos teisės akademijos (toliau – ERA) bei kitų institucijų rengtuose tarptautiniuose mokymuose. 2023 m. teisėjai dalyvavo 137 tarptautiniuose mokymuose užsienyje. Pagal EJTN programas mokymuose dalyvavo 83 teisėjai, organizuotuose ERA – 40 teisėjų, o kitų tarptautinių organizatorių (HELP, EIPA, AEAJ, IAP, Bonavero Oxford, UNESCO) mokymuose dalyvavo 14 teisėjų.

2023 m. pagal EJTN mainų programą 41 teisėjas dalyvavo trumpalaikiuose mainuose, iš jų 29 stažavosi užsienio teismuose ir susipažino su pasirinktos šalies teismų sistemomis, 5 teisėjai stažavosi Europos Žmogaus Teisių Teisme, 3 teisėjai stažavosi Europos Sąjungos Teisingumo Teisme, 2 teisėjai – ES institucijose (Europos Komisijoje, Europos Sąjungos Taryboje, Europos Parlamente, Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno (EDAPP) tarnyboje ir Europos kovos su sukčiavimu tarnyboje (OLAF), 1 teisėja – Europos Sąjungos Pagrindinių teisių agentūroje (FRA), 1 teisėja – Hagos tarptautinės privatinės teisės konferencijoje (HCCH).

28 teismų sistemos atstovai (teisėjai, teisėjų padėjėjai, NTA atstovai) 2023 m. spalio mėnesį dalyvavo savaitę trukusiose stažuotėse, kurių metu įvairiose Norvegijos regionuose kartu su kolegomis iš priimančių teismų dalinosi patirtimi bei turėjo galimybę pasisemti geriausios patirties, stebėjo teismo posėdžius.

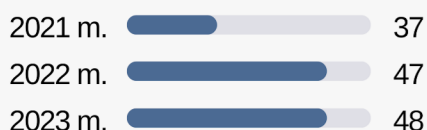
Svarbu paminėti ir tai, kad per 2023 m. NTA priėmė 6 užsienio valstybių delegacijas iš Latvijos (2 delegacijos), Vengrijos, Ukrainos, Kazachstano, Tanzanijos bei Vokietijos.

Bendradarbiaudama su EJTN NTA priėmė 6 delegacijas, NTA taip pat suorganizavo EJTN kontaktinių asmenų ir Programų darbo grupės susitikimą.

2023 m. NTA teisėjams organizavo 84 nacionalinius seminarus pagal Teisėjų tarybos patvirtintas mokymo programas, kuriuose dalyvavo 1 862 teisėjai ir 121 teismų darbuotojas. Šiuose mokymuose kvalifikaciją kėlė **81,4 proc.** visų šalies teisėjų.

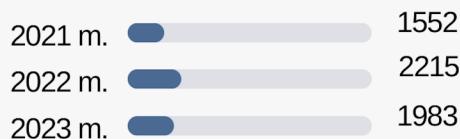
Mokymo programų skaičius

Mokymų skaičius

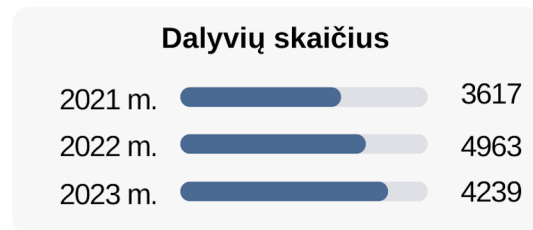
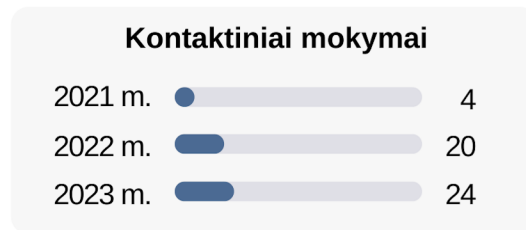
Dalyvių skaičius

Kad būtų stiprinamos teisėjų ir teismo darbuotojų kompetencijos, NTA 2023 m. pagal projektus „Teisingumo grandinės darbo kokybės gerinimas ir kompetencijų stiprinimas, siekiant apsaugoti smurto šeimoje ir dėl lyties aukas“ ir „Kokybės, paslaugų ir infrastruktūros tobulinimas Lietuvos teismuose“ pradėjo organizuoti teismų sistemos darbuotojų mokymus **vadovavimo, teismo proceso vedimo, smurto artimoje aplinkoje ir kt. temomis.**

Pažymėtina, jog praėjusiais metais buvo suorganizuoti dar 48 kvalifikacijos kėlimo renginiai **teismų darbuotojams**. Juose dalyvavo 4 239 teismų sistemos darbuotojai. Organizuoti 36 renginiai – neformaliojo švietimo renginiai (mokymai) ir 12 renginių – mokymasis iš kitų asmenų (darbiniai susitikimai / diskusijos).

»» Teisėjus ir teismo darbuotojus motyvuojančios dirbti priemonės, saugios darbo aplinkos kūrimas

2023 m. nupirktų kompiuterių skaičius leido ženkliai atnaujinti Lietuvos teismuose naudojamą kompiuterinę techniką ir dar labiau priartėti prie siekiamybės – nė vieno kompiuterio, senesnio nei septyneri metai (pavyko pasiekti **87 proc.** rezultata).

Praėjusiais metais teismams nupirkti ir pristatyti 873 nešiojamųjų kompiuterių komplektai. Pirkimo sutarties vertė – 3 mln. Eur. **Šis pirkimas leido aprūpinti kas trečią teismų darbuotoją nauju, moderniu nešiojamojo kompiuterio komplektu, leisiančiu dirbti dar produktyviau.**

2023 m. atliktas teismų įeigos kontrolės plėtros sistemos projektavimo paslaugų, įrangos ir jos diegimo paslaugų pirkimas iš programos „Teisingumas ir vidaus reikalai“ lėšų. 16 teismų vyksta įeigos kontrolės sistemos atnaujinimo darbai, teismų viešųjų ir privačiųjų erdvių atskyrimas.

2023 m. NTA vykdė Vilniaus miesto apylinkės ir Kauno apylinkės teismų viešųjų erdvių atnaujinimą, siekiant gerinti asmenų aptarnavimo teismuose sąlygas. Praėjusiais metais atnaujintos bendros erdvės, teismo salės, kitos bendro naudojimo patalpos, įsigyti nauji baldai, kita būtina įranga.

2023 m. NTA tęsė darbus užtikrinant teismų prieinamumą judėjimo negalia turintiems asmenims. NTA padėjo užtikrinti, kad Lietuvos teismuose būtų įrengti neįgaliųjų keltuvai, tualetai, atitinkantys negalią turinčių žmonių poreikius.

Kauno apylinkės teismo Jonavos rūmai, Utenos apylinkės teismo Zarasų rūmai ir Marijampolės apylinkės teismo Šakių rūmai praeitais metais pritaikyti negalią turintiems asmenims.

NTA parengė Teismų sistemos automobilių atnaujinimo koncepciją, kuri 2023 m. gruodžio 1 d. buvo patvirtinta Teisėjų tarybos. Teismų sistemos automobilių atnaujinimo koncepcijos tikslas – išanalizuoti ir įvertinti esamą teismų sistemos automobilių parko situaciją, atlikti automobilių rinkos ir infrastruktūros situacijos apžvalgą bei parengti automobilių atnaujinimo planą, atsižvelgiant į siekį teismų sistemoje turėti efektyvų autoparką bei skatinti ekologiško transporto plėtrą.

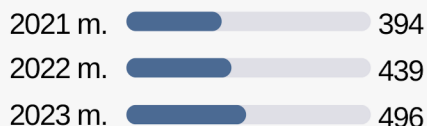

Kadangi apylinkių teismų reforma turi įtakos ir teisėjų darbo sąlygoms, buvo skirtas tikslinis finansavimas automobilių nuomai, kuri užtikrintų teisėjams saugias vykimo į kitus rūmus sąlygas. NTA planuoja sudaryti sutartį dėl 5–6 automobilių nuomos mažiausiai trejų metų laikotarpiui, kasmet nuomai skiriant po 60 tūkst. Eur.

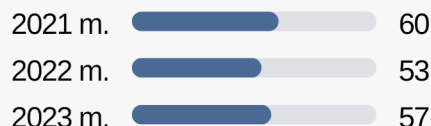

2023 m. NTA iš viso atliko 20 pirkimų tarptautinių konkursų būdu už beveik 8 mln. Eur. ir 37 pirkimus supaprastintų konkursų būdu už beveik 1,5 mln. Eur.

Viešieji pirkimai, atlikti NTA pirkimų organizatoriaus (vnt.)

Viešieji pirkimai, atlikti NTA Viešųjų pirkimų komisijos (vnt.)

Vidinės ir išorinės komunikacijos stiprinimas

05

» 2024 m. NTA veiklos prioritetai

2023 m. NTA sukūrė ir pristatė interaktyvų, viešai prieinamą teismų veiklos duomenų įrankį – projektą „ATVIRI TEISMAI“, jį galima rasti svetainėje www.teismai.lt.

Sukurta 14 švieslenčių, kurios leidžia dar išsamiau susipažinti su Lietuvos teismų veiklos rodikliais, surasti ne tik statistinius duomenis apie gautas ir išnagrinėtas bylas visuose teismuose, teisėjų specializacijas, bet ir informaciją apie teismams skirtas lėšas, jų panaudojimą, teisėjų ir teismuose dirbančių darbuotojų skaičių ir kt.

Nuo 2023 m. balandžio 4 d. visuomenei sudaryta galimybė susipažinti su viešų Teisėjų tarybos posėdžių tiesioginių transliacijų vaizdo įrašais. Vaizdo įrašai saugomi www.teismai.lt, jie skelbiami vienerius metus po įvykusio posėdžio.

NTA parengė ir teismams pateikė rekomendacijas, kaip geriau užtikrinti visuomenės teisę žinoti viešąjį interesą tenkinančią informaciją apie teismų veiklą ir bylas. Rekomendacijose „Dėl teismų (ne)teikiamos informacijos žurnalistams“ aptarti klausimai:

- » žurnalistų prašymų pateikti teismo turimą informaciją, kurioje yra asmens duomenų, vertinimas ir duomenų valdytojo bei žurnališto atsakomybės ribos;
- » žurnalistams teikiamų viešuose teismo posėdžiuose priimtų neįsiteisėjusių teismo procesinių sprendimų ir teismų skelbiamų pranešimų spaudai perteklinis nuasmeninimas;
- » teismo procesinių sprendimų, priimtų bylose, kurių visa medžiaga ar jos dalis yra nevieša, nuasmenintų versijų rengimas ir skelbimas;
- » LITEKO priemonėmis formuojamų teismo posėdžių tvarkaraščių teikimas žurnalistams.

NTA inicijavo diskusiją festivalyje „Būtent“. Festivalio metu diskutuota tema „Kiek įrodymų reikia, kad išteisintų ar nuteistų?“. Pirmą kartą nacionalinis transliuotojas LRT festivalio diskusiją transliavo tiesiogiai. Iš visų transliuotų diskusijų Lietuvos teismų diskusija pateko į daugiausia peržiūrų surinkusių diskusijų TOP3.

Devintus metus iš eilės organizuotas projektas „Diena su teisėju“. Projektas 2023 m. subūrė rekordiškai didelį dalyvių skaičių. Daugiau nei 100 studentų iš įvairių Lietuvos universitetų praleido dieną su teisėjais.

Studentai buvo pakviesti parengti po trumpą vaizdo klipą apie susitikimus su teisėjais. Geriausiai pripažinti 4. Šio projekto partneriais tapo Vilniaus universitetas, Mykolo Romerio universitetas, Kauno kolegija, Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuvos verslo kolegija, SMK Aukštoji mokykla, Panevėžio kolegija, Kazimiero Simonavičiaus universitetas ir Šiaulių valstybinė kolegija.

Siekiant palaikyti glaudų teismų bendruomenės ryšį, stiprinti vidinę komunikaciją, NTA organizavo 4-ąją Lietuvos teismų bendruomenės sąskrydį. 2023 m. įvykęs sąskrydis buvo gausiausias. Jame dalyvavo apie 900 Lietuvos teismų bendruomenės ir jų šeimos narių. Sąskrydžio metu susitikę kolegos mėgavosi žirgų konkūru ir lenktynėmis, stebėjo šunų varžybas. Puikią renginio nuotaiką kurti padėjo atlikėjas Vaidas Baumila.

➤➤ 2024 m. NTA veiklos prioritetai:

- įgyvendinti vizijoje „Lietuvos teismų vystymosi vizija 2023-2033“ 2024 m. numatytas veiklas;
- užtikrinti teismų darbą su modernizuota LITEKO sistema;
- sėkmingai užbaigti įgyvendinti „Kokybės, paslaugų ir infrastruktūros tobulinimas Lietuvos teismuose“ projektą.

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Nacionalinė teismų administracija
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Nacionalinės teismų administracijos 2023 m. veiklos ataskaita
Dokumento registracijos data ir numeris	2024-02-26 Nr. 3R-437-(1.2.E)
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Parašo paskirtis	pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Natalija Kaminskienė Direktorius
Parašo sukūrimo data ir laikas	2024-02-26 15:37:09 GMT+02:00
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2024-02-26 15:37:22 GMT+02:00
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B
Sertifikato galiojimo laikas	2023-05-12 09:36:13 GMT+03:00 - 2026-05-11 09:36:13 GMT+03:00
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Lietuvos teismų informacinė sistema
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja. (2024-02-27 10:20:48)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	Nuorašą suformavo LITEKO 2024-02-27 10:20:48
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-